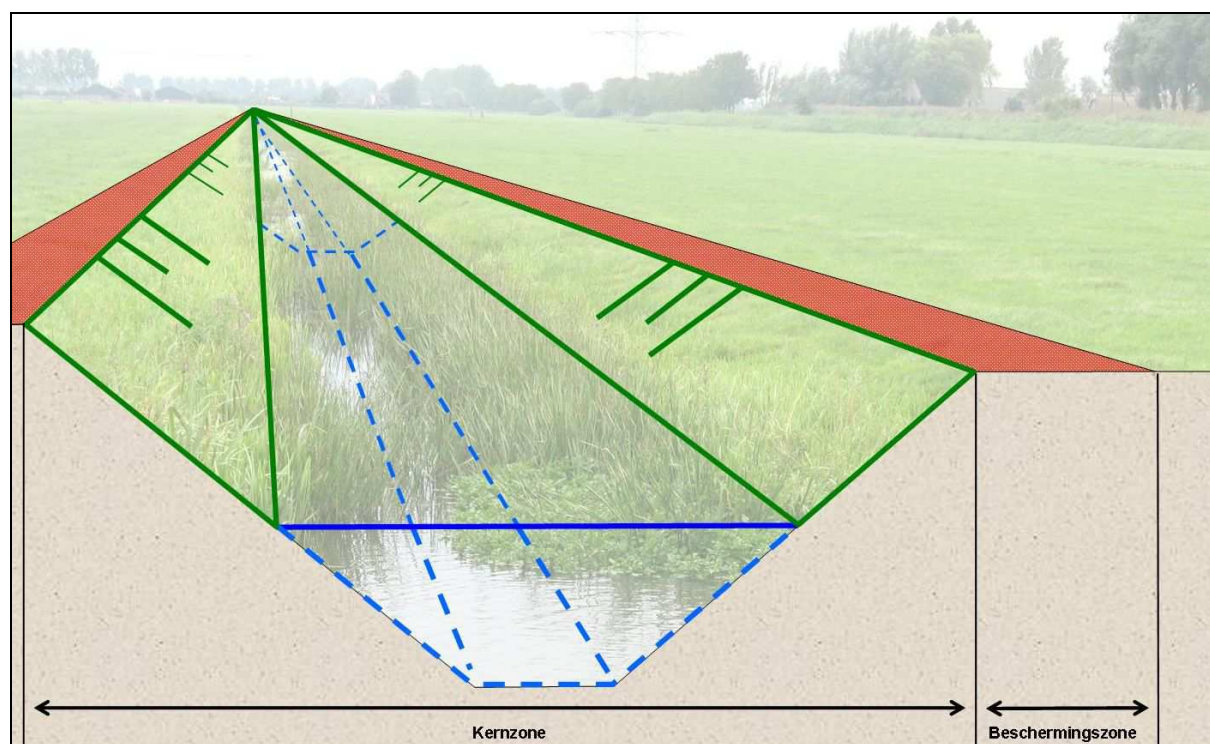

Uitgangspuntennota

Legger oppervlaktewateren 2012

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Colofon

Auteur Projectgroep Legger Oppervlaktewateren 2012

Projectgroep Michael de Burger (projectleider)
Floris Jan van Hall
René Nolten
Raymond Plaizier
Monique Pruijs, Arcadis
Astrid Russchen
Menno Wieten, Wieten Advies
Mustafa Yaman

Stuurgroep Martin Brederoo
Erik van Capelleveen (voorzitter)
Eric Haddink
Meije Oppenhuizen

Opdrachtgever Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Afdeling Watersysteembeheer
Erik van Capelleveen

Portefeuillehouder Jan Reerink

Meer informatie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Afdeling Watersysteembeheer
Postbus 550
3990 GJ Houten

Website www.destichtserijnlanden.nl

Email post@hdsr.nl
Telefoon (030) 634 57 00

Documentnummer 556899 (v5)

Houten, september 2012

Voorwoord

Voor u ligt de 'uitgangspuntennota legger oppervlaktewateren 2012' die een onderdeel vormt van de 'Legger oppervlaktewateren 2012' welke door het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden op 19 september 2012 is vastgesteld.

Deze legger vervangt de 'legger voor watergangen en daarin aanwezige kunstwerken van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden', vastgesteld op 19 februari 2003.

De legger oppervlaktewateren is te raadplegen op de website van het waterschap, www.destichtserijnlanden.nl.

Houten, 19 september 2012

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Grondslag	1
1.3	Doel.....	2
1.4	Proces van vaststelling	2
1.5	LOW is weergave van een bepaald moment.....	3
1.6	Legger, schouw en handhaving.....	3
1.7	Actualisatie.....	3
1.8	Leggerdocumenten.....	4
2.	LEGGERBEPALINGEN	5
3.	TOELICHTING LEGGERBEPALINGEN EN –GEGEVENS	11
3.1	Toelichting artikel 1 (definities)	11
3.2	Toelichting artikel 2 (categorieën oppervlaktewater)	11
3.3	Toelichting artikel 3 (werkingsgebied)	12
3.4	Toelichting artikel 4 (onderhoudsplichtigen)	12
3.5	Toelichting artikel 5 (onderhoudsverplichtingen)	14
3.5.1	Gewoon en buitengewoon onderhoud.....	14
3.5.2	Toekenning onderhoudsverplichting.....	14
3.6	Toelichting artikel 6 (bergingsgebieden).....	15
3.7	Toelichting artikel 7 (onderhoudsvaarwater).....	16
3.8	Toelichting artikel 8 (bijdrage).....	16
3.9	Toelichting artikel 9 (overgangsbepaling)	16
3.10	Toelichting artikel 10 (inwerkingtreding en citeertitel).....	16
4.	LEGGERGEGEVENS	17
4.1	In de legger opgenomen gegevens	17
4.2	Ligging.....	17
4.3	Vorm, afmeting en constructie	18
5.	THEORETISCHE SITUATIE VERSUS PRAKTIJK	22
5.1	Theoretische situatie en de praktijk	22
5.2	De leggerbreedte wijkt af van de werkelijke breedte	22
5.3	De leggerdiepte kan niet gerealiseerd worden	23
5.4	Het leggetalud wijkt af van het werkelijke talud.....	23
6.	LEGGERKAARTEN EN INTERNET	24
6.1	Leggerkaarten	24
6.2	Ontsluiting via internet	26
7.	COMMUNICATIEPLAN	28
8.	BIJLAGEN	29
8.1	Bijlage 1: Wettelijk kader (geldend op 1 januari 2012):	29
8.2	Bijlage 2: Communicatieplan	31
8.3	Bijlage 3: kaartbladen overzicht legger oppervlaktewater 2012	31

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Tegelijk met de nieuwe Waterwet is in december 2009 de nieuwe keur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (in het vervolg aangeduid als waterschap en/of HDSR) in werking getreden.

De keur geeft de gebods- en verbodsbepalingen voor alle onderdelen van onder meer het watersysteem die in beheer zijn bij het waterschap. De legger geeft de begrenzing aan waarop deze bepalingen van toepassing zijn. Legger en keur vormen als twee-eenheid samen met de algemene regels keur en beleidsregels op grond van keur de juridische basis voor ligging, afmeting, vorm, constructie en het beheer, inclusief toezicht en handhaving, en onderhoud van het watersysteem.

De hier gepresenteerde "legger oppervlaktewateren" (hierna verder ook LOW genoemd) omvat het watersysteem op de waterkeringen na. Die staan in aparte leggers.

De LOW bestaat uit deze uitgangspuntennota en uit losse tekeningen, de leggerkaarten.

In de LOW geeft het waterschap voor alle onderdelen van het watersysteem aan:

- waar deze geografisch liggen inclusief begrenzing;
- waar deze qua vorm, afmeting en constructie minimaal aan moeten voldoen
- welke onderhoudsverplichtingen gelden;
- aan wie de onderhoudsplicht is toegedeeld.

Het gaat om oppervlaktewateren, ondersteunende kunstwerken en bergingsgebieden.

De LOW is uitgebreider dan de voormalige legger van het waterschap. Dit is het gevolg van de veranderde wetgeving. De Waterwet schrijft voor dat de legger het gehele (oppervlakte)watersysteem weergeeft, terwijl voorheen de legger zich toespitste op het kwantiteitsbelang van het hoofdstelsel. De legger is daardoor gedetailleerder van aard dan voorheen. Desondanks is bij het opstellen van de nieuwe legger zo veel mogelijk rekening gehouden met de eenvoud en de praktische bruikbaarheid van het instrument.

Uitgangspunt is bovendien om de bestaande situatie met betrekking tot onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichtigen in de LOW op te nemen en geen wijzigingen te introduceren ten opzichte van de vorige legger. Als er wijzigingen zijn, dan komen deze voort uit de keur, algemene regels, beleidregels of specifieke afspraken met betrokkenen.

Gezien de veelheid aan data en de tijd die nodig was voor het vervaardigen van het kaartmateriaal, was het niet mogelijk de legger gelijktijdig met de nieuwe keur in 2009 in werking te laten treden. In de overgangperiode werd daarom nog gebruik gemaakt van de oude legger van watergangen en kunstwerken uit 2003, de voorloper van deze LOW.

Deze uitgangspuntennota bevat naast de officiële leggerbepalingen de kaders, uitgangspunten en de randvoorwaarden waarbinnen de LOW is opgesteld. Dit document biedt de achtergrondinformatie die relevant is voor het hoe en waarom van de LOW, in zowel juridisch als technisch opzicht.

1.2 Grondslag

De Waterwet schrijft in artikel 5.1 voor, dat het waterschap als de beheerder van waterstaatswerken een legger moet vaststellen waarin is omschreven waaraan de waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Van de

legger moet een overzichtskaart deel uitmaken waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staan aangegeven.

In artikel 78 van de Waterschapswet staat dat het waterschap een legger moet opstellen waarin onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen worden aangewezen.

HDSR combineert beide typen leggers en heeft dat opgesplitst in vier aparte leggers; drie voor waterkeringen en één voor de overige waterstaatswerken; de LOW.

Voor HDSR hebben de provincies Utrecht en Zuid-Holland met de Waterverordening HDSR 2009 een aanvulling gegeven op de verplichtingen uit de Waterwet. Deze houdt in dat HDSR ook dwarsprofielen van de oppervlaktewaterlichamen onder zijn beheer moet opnemen en dat voor de bergingsgebieden alleen de ligging en afmeting in de legger hoeft te worden opgenomen.

1.3 Doel

Met het invoeren van een leggerplicht voor alle waterstaatswerken en de bijbehorende beschermingszones wordt de exacte begrenzing van het waterstaatswerk en de bijbehorende beschermingszones vastgelegd. Hiermee wordt de rechtszekerheid omtrent de begrenzing geborgd wat noodzakelijk is voor het vastleggen waar (en wanneer) de regels ten aanzien van waterstaatswerken, zoals gedoogplichten, onderhoudsverplichtingen, projectplanverplichtingen en vergunning- en ontheffingplichten, exact van toepassing zijn.

De begrenzing in de legger is derhalve bepalend voor de uitoefening van bevoegdheden die het waterschap ten aanzien van de waterstaatswerken heeft.

1.4 Proces van vaststelling

In de LOW zijn de onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichtigen gedetailleerd vastgelegd. Dit voorkomt dat meningsverschillen ontstaan. Als dat toch gebeurt, is de legger een middel dat een rol kan spelen bij handhaving en juridische uitspraken. Omdat er onderhoudsverplichtingen in de legger zijn opgenomen moet de legger een inspraakprocedure doorlopen. Belanghebbenden krijgen dan de gelegenheid om te controleren of alle gegevens goed zijn opgenomen in de legger. Zo nodig kunnen zij bezwaar indienen. Ook de keur doorloopt ingevolge de Waterschapswet een vaststellingsprocedure van overeenkomstige aard, zodat voldoende rechtsbescherming voor belanghebbenden is verzekerd.

De wettelijk verplichte procedure voor vaststelling van de legger luidt als volgt:

- De legger wordt in ontwerp vastgesteld door het college van dijkgraaf en hoogheemraden;
- Na de vaststelling van het ontwerp vindt een bekendmaking plaats dat de ontwerp legger gedurende 6 weken ter inzage ligt op het waterschapskantoor en de gemeentehuizen;
- Gedurende de ter inzage termijn kunnen ingevolge afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gemotiveerde zienswijzen mondeling en schriftelijk kenbaar worden gemaakt bij het college;
- Alle zienswijzen worden door het college overwogen en in de inspraaknota van een inhoudelijke reactie voorzien;
- Het algemeen bestuur stelt de legger definitief vast, inclusief de inspraaknota, als er zienswijzen zijn ontvangen;
- Na de vaststelling van de legger is er ingevolge artikel 7.1 van de Algemene wet bestuursrecht gedurende 6 weken de mogelijkheid om beroep aan te tekenen bij de Rechtbank Utrecht, sector bestuursrecht, postbus 13023, 3507 LA Utrecht;

- De legger treedt in werking na publicatie in het Waterschapsblad en de bekendmaking daarvan in de edities van het AD Utrechts Nieuwsblad en het AD Groene Hart.

HDSR biedt daarnaast de mogelijkheid om de legger op internet te raadplegen.

1.5 LOW is weergave van een bepaald moment

In de LOW is de ligging van waterstaatwerken weergegeven op een bepaald moment in de tijd. De ligging is bepaald op basis van luchtfoto's en de gegevens die zijn ingewonnen met inventarisaties en raadpleging van kadastrale registers (brondata). Daarmee is de LOW een *statisch document* dat de werkelijkheid weergeeft op het moment dat de brondata zijn gegenereerd. We leven echter in een dynamische omgeving. In werkelijkheid kan de situatie gewijzigd zijn als gevolg van werkzaamheden, gebiedsinrichting, verkoop van grond, en dergelijke. Deze wijzigingen worden opgenomen in de brondata die aan de LOW ten grondslag liggen, waaronder het beheerregister van het waterschap. Het beheerregister is dan ook een dynamisch systeem waarin de actuele situatie van het watersysteem wordt vastgelegd. In tegenstelling tot de legger is het beheerregister geen juridisch maar een ondersteunend instrument en hoeft derhalve niet ter visie te worden gelegd. De brondata zijn daarmee *dynamisch* en zullen bij actualisatie van de LOW worden meegenomen. Kadastrale informatie is ook dynamisch van aard, maar wordt niet beheerd door het waterschap. Omdat eigendomsgrenzen veelal wel bepaald worden door middel van kadastrale informatie, bestaat de kans dat oude informatie gebruikt wordt en misverstanden ontstaan. Bezwaar maken tegen kadastrale grenzen bij het waterschap heeft dan ook geen zin, het waterschap beheert deze data namelijk niet. Uitgangspunt is dat de werkelijke eigendomssituatie bepalend is voor de bepaling van de onderhoudsplichtige (tenzij anders bepaald).

Met wijzigingen die rechtmatig tot stand zijn gekomen en die nog niet zijn opgenomen in de LOW, maar wel conform de vigerende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd en/of zijn opgenomen in ons beheerregister, zal het waterschap rekening houden. Gemaakte afspraken in bijzondere gevallen gaan boven de algemeen geldende bepalingen van de legger. Hiervoor is ook een overgangsbepaling opgenomen. Daarmee zijn deze situaties juridisch geborgd.

1.6 Legger, schouw en handhaving

De in de LOW opgenomen oppervlaktewateren zullen periodiek worden gecontroleerd, tijdens de zogenaamde schouw, waarbij de intensiteit en periode afhankelijk is van het type en het belang, of naar aanleiding van klachten. Indien niet is of wordt voldaan aan de voorgescreven onderhoudsverplichtingen of als een oppervlaktewater niet meer beantwoordt aan hetgeen in de legger is bepaald, kan het waterschap gebruik maken van zijn handhavingsmogelijkheden op grond van artikel 61 van de Waterschapswet. Zodoende kan de toestand worden hersteld en weer in overeenstemming worden gebracht met de legger.

In de LOW wordt niet vastgelegd op welke wijze en hoe vaak een oppervlaktewater moet worden schoongemaakt (regulier onderhoud), respectievelijk het onderhoud inzake vorm, ligging, afmeting en constructie (buitengewoon onderhoud) moet worden gedaan. De onderhoudsplichtige is te allen tijde verantwoordelijk om de watergang conform onderhoudsverplichtingen op orde te hebben.

1.7 Actualisatie

De ligging van de oppervlaktewateren is afgeleid van luchtfoto's die medio 2010 zijn genomen. Deze LOW heeft betrekking op 2012. Na het nemen van de luchtfoto's hebben er

natuurlijk nog diverse wijzigingen aan het watersysteem plaatsgevonden. Een deel van deze wijzigingen is bij het waterschap bekend en via het beheerregister overgenomen in de legger. Een ander deel (nog) niet.

De legger dient enkel met de rechtmatig tot stand gekomen wijzigingen geactualiseerd te worden. Indien zich bijvoorbeeld in het veld een wijziging heeft voorgedaan waarvoor een vergunning of melding is verleend, dan is deze wijziging rechtmatig. Na controle zal deze wijziging in het beheerregister doorgevoerd worden. Periodiek zal de legger vanuit het beheerregister worden geactualiseerd, naar verwachting eens per jaar. De legger wordt eveneens geactualiseerd op basis van nieuwe luchtfoto's en andere vernieuwde brondata.

Hiermee krijgt de LOW een cyclisch karakter en wordt bereikt dat zo veel mogelijk met actuele gegevens wordt gewerkt. Dit is van groot belang voor beheer, vergunningverlening en handhaving.

In de legger zullen niet worden verwerkt eventuele wijzigingen die zonder vergunning of toestemming van het waterschap tot stand zijn gekomen en die dus als overtredingen kunnen worden beschouwd. Hieronder valt ook het geleidelijk laten verlanden van een oppervlaktewater. Hiertegen kan handhavend worden opgetreden en de eigenaar en/of overtreder kan worden gelast de toestand weer in overeenstemming te brengen met de legger. Het cyclische karakter van de legger maakt een dergelijke aanpak mogelijk. In het handhavingsbeleid zal hieraan aandacht worden geschonken.

1.8 Leggerdocumenten

De legger oppervlaktewateren bestaat uit:

- Uitgangspuntennota, waarin de leggertekst met artikelsgewijs toelichting is opgenomen en achtergrondinformatie;
- Geografische database waarin alle leggergegevens zijn opgenomen, ontsloten door een set leggerkaarten waarop alle noodzakelijke informatie met betrekking tot de legger is vermeld. De leggerkaarten zijn zowel op papier als digitaal te raadplegen.

2. Leggerbepalingen

Het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden,

gelet op het voorstel van het college van dijkgraaf en hoogheemraden van 4 september 2012 (DM 559827);

gelet op artikel 5.1 van de Waterwet en artikel 78, lid 2 van de Waterschapswet;

gezien de inspraaknota, zoals is vastgesteld door dijkgraaf en hoogheemraden op 4 september 2012 (DM 557044);

besluit

de legger oppervlaktewateren Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2012 vast te stellen.

Artikel 1: Definities

In deze legger wordt verstaan onder:

- a. *Aangeland*: degene die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot heeft van aan de kernzone van OPPERVLAKTEWATEREN grenzende percelen.
- b. *Bergingsgebied*: een krachtens de Wet ruimtelijke ordening voor waterstaatkundige doeleinden bestemd gebied, niet zijnde een OPPERVLAKTEWATERLICHAAM of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van één of meer watersystemen en ook als (water)bergingsgebied in de legger is opgenomen.
- c. *Beschermingszone*: zie artikel 3.
- d. *Buitengewoon onderhoud*: zie artikel 5.
- e. *Doorstroom- of natte profiel*: het onder de WATERSPIEGEL gelegen oppervlakte van de dwarsdoorsnede van een OPPERVLAKTEWATER c.q. (ONDERSTEUNEND) KUNSTWERK.
- f. *Droge sloten*: die delen van het OPPERVLAKTEWATERLICHAAM die een deel van het jaar niet watervoerend zijn, maar die wel belangrijk zijn voor de waterhuishouding.
- g. *Droge slootdiepte*: de verticale afstand tussen MAAIVELD en de waterbodem.
- h. *Droge profiel*: het boven de WATERSPIEGEL gelegen deel van het TALUD tot aan de INSTEEK.
- i. *Gewoon onderhoud*: zie artikel 5.
- j. *Insteek*: de snijlijn van het schuine TALUD met het horizontaal gelegen MAAIVELD.
- k. *Ingreepmaat*: de op de leggerkaart vermelde WATERDIEPTE geeft in combinatie met de WATERSPIEGEL de ingreepmaat. Hoger dan de ingreepmaat mag de waterbodem niet komen. In de praktijk zal dieper gebaggerd worden om te voorkomen dat de ingreepmaat spoedig weer wordt overschreden.
- l. *Kernzone*: zie artikel 3.
- m. *Kunstwerk*: een civieltechnisch werk voor de infrastructuur van wegen, water, spoorbanen, waterkeringen en/of leidingen niet bedoeld voor permanent menselijk verblijf.
- n. *Keur*: keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009, vastgesteld door het algemeen bestuur van het waterschap op 15 december 2009.
- o. *Legger*: openbaar register van de beheerder, als bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet en/of artikel 78, lid 2 van de Waterschapswet, inclusief leggerkaart, waarin ONDERHOUDSPlicht en de vereiste (onderhouds)toestand van wateren en andere WATERSTAATSWERKEN en voorzieningen staan aangegeven, alsmede de BESCHERMINGSZONES.
- p. *Leggervakken*: alle OPPERVLAKTEWATEREN zijn in de LEGGER opgedeeld in leggervakken. In een vak zijn, op de breedte na, alle leggerparameters identiek.

- q. *Maaiveld*: bovenkant of oppervlak van het natuurlijk of aangelegd terrein.
- r. *Minimaal theoretisch benodigde profiel*: (functioneel profiel) de minimaal noodzakelijke afmetingen om aan de waterstaatkundige functies te kunnen voldoen (zowel waterkwantiteit als (ecologische) waterkwaliteit).
- s. *Natte profiel*: het onder de WATERSPIEGEL gelegen deel van een OPPERVLAKTEWATERLICHAAM.
- t. *Onderhoudsdiepte*: de verticale afstand tussen de INGREEPMAAT en de ONDERHOUDSMAAT.
- u. *Onderhoudsmaat*: de hoogte tot waar maximaal gebaggerd mag worden. Dieper baggeren mag niet, tenzij dat op basis van een keurvergunning of projectplan op grond van artikel 5.4 van de Waterwet is toegestaan.
- v. *Onderhoudsplicht*: de verantwoordelijkheid voor onderhoud van bij het waterschap in beheer zijnde WATERSTAATSWERKEN, zoals in de LEGGER of in voorschriften bij vergunningen is vastgelegd.
- w. *Onderhoudsplichtigen*: natuurlijke personen of rechtspersonen die verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van wateren, oevers, (kunst)werken en/of BERGINGSGBIEDEN.
- x. *Onderhoudsvaarwater*: OPPERVLAKTEWATER dat wordt of kan worden gebruikt om onderhoud varend uit te voeren.
- y. *Ondersteunend kunstwerk*: KUNSTWERK of een bijzondere constructie die deel uitmaakt van het OPPERVLAKTEWATERLICHAAM, zoals een duiker, stuw en gemaal.
- z. *Oppervlaktewater(lichaam)*: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water met de daarin aanwezige stoffen en de bijbehorende waterbodems, oevers en flora en fauna, daaronder mede begrepen DROGE SLOTEN.
- aa. *Peilregulerend kunstwerk*: ONDERSTEUNEND KUNSTWERK voor het reguleren van het waterpeil, bijvoorbeeld een stuw.
- ab. *Primaire oppervlaktewateren*: zie artikel 2
- ac. *Provinciale waterverordening*: Waterverordening Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009, vastgesteld door Provinciale Staten van Utrecht en Zuid-Holland, resp. 26 oktober en 14 oktober 2009.
- ad. *Reglement*: het reglement Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2008, vastgesteld door Provinciale Staten van Utrecht en Zuid-Holland op 18 februari 2008, respectievelijk 30 januari en 26 maart 2008.
- ae. *Secundaire oppervlaktewateren*: zie artikel 2.
- af. *(Spoor)wegbeheerder*: de organisatie of het openbaar lichaam verantwoordelijk voor het onderhoud van de weg of de spoorweg, gelegen langs een WATERSTAATSWERK.
- ag. *Talud*: zijdelingse begrenzing tussen waterbodem en MAAIVELD.
- ah. *Taludhelling*: de verhouding hoogte : aanleg (ofwel de tangens) van het TALUD waarbij voor de hoogte meestal 1 wordt aangehouden.
- ai. *Tertiaire oppervlaktewateren*: zie artikel 2.
- aj. *Waterdiepte*: verticale afstand tussen WATERSPIEGEL en de INGREEPMAAT.
- ak. *Waterspiegel*: het grensvlak tussen water en lucht gebaseerd op het winterpeil, of in geval van flexibel peilbeheer, het laagst toegestane peil, zoals vastgesteld in het vigerend peilbesluit.
- al. *Waterstaatswerk*: Onderdeel van het WATERSYSTEEM, niet zijnde een grondwaterlichaam. In de LOW worden waterkerende waterstaatswerken (en bijbehorende, op deze functie gerichte KUNSTWERKEN en samenhangende BESCHERMINGSZONES) buiten beschouwing gelaten, omdat dit in aparte LEGGERS is vastgelegd.
- am. *Watersysteem*: Het OPPERVLAKTEWATER en het grondwater en de daarmee samenhangende waterbodems, oevers en KUNSTWERKEN alsmede de daarin levende flora en fauna.

Artikel 2: Categorieën oppervlaktewater

Op de leggerkaart staan alle oppervlaktewateren die dienen voor de afvoer, aanvoer en/of berging van water. Deze wateren worden in 3 categorieën onderscheiden:

- a. Primaire oppervlaktewateren: de oppervlaktewateren die van overwegend belang zijn voor de waterbeheersing.
- b. Secundaire oppervlaktewateren: de oppervlaktewateren, die van beperkt belang zijn voor de waterbeheersing.
- c. Tertiaire oppervlaktewateren: alle andere oppervlaktewateren zoals bijvoorbeeld scheisloten en binnensloten.

Artikel 3: Werkingsgebied

1. In deze legger zijn de volgende zonerings vastgelegd:
  - a. Kernzone: centrale gedeelte van een oppervlaktewater dat als zodanig in de legger is aangegeven, gemeten van insteek tot insteek.
  - b. Beschermingszone: aan een oppervlaktewater grenzende zone, die als zodanig in de legger is opgenomen, waarin ter bescherming van het oppervlaktewater en ten behoeve van de uitvoering van onderhoud, voorschriften krachtens de keur van toepassing zijn. Bij primaire en secundaire oppervlaktewateren geldt een zone van 5 meter breed, bij tertiaire oppervlaktewateren een zone van 2 meter breed, gemeten vanaf de insteek.
2. Naast deze legger oppervlaktewateren heeft het waterschap leggers voor waterkeringen vastgesteld. Indien zich tussen beide leggerkaarten een discrepantie zou voordoen, dan prevaleert de legger voor waterkeringen.

Artikel 4: Onderhoudsplichtigen

In de legger zijn de onderhoudsplichtigen als bedoeld in artikel 2.4 van de keur, aangewezen voor het onderhoud van de kernzone van een oppervlaktewater en de daarin aanwezige kunstwerken. De onderhoudsverplichtingen zijn toebedeeld zoals hieronder is aangegeven. Incidenteel is hiervan gemotiveerd afgeweken. Dit is dan op de leggerkaart aangegeven.

1. Primaire oppervlaktewateren:

- a. Het gewoon en buitengewoon onderhoud aan het natte profiel van primaire oppervlaktewateren geschiedt door het waterschap, tenzij het onderhoud berust bij een ander openbaar lichaam of de (spoor)wegbeheerder.
- b. Voor bepaalde primaire oppervlaktewateren die gelegen zijn langs de kopeinden van percelen kan een afwijkende toedeling van de onderhoudsplichtige gelden. Het gewoon onderhoud van het natte profiel van de watergang geschiedt door het waterschap, met uitzondering van het gedeelte grenzend aan de kant water. Het gewoon onderhoud van het natte profiel van dit gedeelte, het zgn. kantonderhoud, geschiedt door de aangeland. Wanneer dit zich voordoet is dit op de leggerkaart aangegeven. De breedte van het betreffende gedeelte, gemeten vanaf kant water, is afhankelijk van het talud van de watergang zoals opgenomen in deze legger en bedraagt 0,4 meter bij een talud van 1:1, 0,6 meter bij een talud van 1:1,5 en 0,8 meter bij een talud van 1:2.
- c. De onderhoudsverplichting met betrekking tot het droge profiel berust bij de aangelanden, ieder naar de lengte van hun recht.

2. Secundaire oppervlaktewateren:

- a. Het gewoon onderhoud aan het natte en droge profiel van de secundaire oppervlaktewateren geschiedt door de aangeland, tenzij anders is bepaald.
- b. Het buitengewoon onderhoud van het natte profiel van de secundaire oppervlaktewateren geschiedt door het waterschap, tenzij het onderhoud berust bij een ander openbaar lichaam of de (spoor)wegbeheerder.
- c. In uitzonderlijke situaties, in het geval van bermsloten en spoorloten in eigendom van een (spoor)wegbeheerder, kan die beheerder verantwoordelijk zijn voor het gewoon en buitengewoon onderhoud van de gehele kernzone.

3. Tertiaire oppervlaktewateren:

- a. Het gewoon en buitengewoon onderhoud aan het natte en droge profiel van tertiaire oppervlaktewateren geschiedt door de aangeland, tenzij anders is bepaald.

- b. In uitzonderlijke situaties, in het geval van bermsloten en spoorloten in eigendom van een (spoor)wegbeheerder, kan die beheerder verantwoordelijk zijn voor het gewoon en buitengewoon onderhoud van de gehele kernzone.
4. *(Ondersteunende) kunstwerken en beschoeiingen*
- a. Het onderhoud van in of over primaire en secundaire oppervlaktewateren gelegen kunstwerken geschiedt inzake het voor de goede doorstroming schoonhouden van het natte profiel door het waterschap, tenzij het onderhoud berust bij een ander openbaar lichaam, de (spoor)wegbeheerder, de aangeland of vergunninghouder.
- b. Het onderhoud van in primaire en secundaire oppervlaktewateren gelegen kunstwerken die in openbare wegen zijn gesitueerd, geschiedt door de wegbeheerder voor wat de instandhouding van het kunstwerk betreft, en door het waterschap voor wat het doorstroomprofiel betreft.
- c. Het buitengewoon onderhoud van in primaire en secundaire oppervlaktewateren gelegen kunstwerken, met uitzondering van duikers, geschiedt door het waterschap. Bij duikers is de aanliggend eigenaar of degene die belang heeft bij de constructie waarvan de duiker deel uit maakt (bijvoorbeeld een dam met duiker) verantwoordelijk voor het buitengewoon onderhoud van die duiker.
Verdere uitzonderingen hierop zijn:
- Gevallen waarin het buitengewoon onderhoud van het aansluitende oppervlaktewater door een ander dan het waterschap plaatsvindt. In dat geval geschiedt het onderhoud van het kunstwerk door de onderhoudsplichtige van het oppervlaktewater, zoals aangegeven op de leggerkaart.
  - Bij kunstwerken die liggen op de overgang van oppervlaktewateren met verschillende categorieën, geldt dat het kunstwerk wordt geacht deel uit te maken van het oppervlaktewater van de lagere categorie. De hoogste categorie is het primaire, vervolgens het secundaire en tot slot het tertiaire oppervlaktewater.
- d. Het gewoon en buitengewoon onderhoud van niet-peilregulerende kunstwerken in tertiaire oppervlaktewateren geschiedt door de aangeland en/of de houder van de vergunning tot aanleg en instandhouding van het kunstwerk. Het gewoon en buitengewoon onderhoud aan peilregulerende kunstwerken in tertiaire oppervlaktewateren die op de leggerkaarten zijn aangegeven, geschiedt door het waterschap, tenzij het onderhoud berust bij een ander openbaar lichaam, de (spoor)wegbeheerder, de aangeland of vergunninghouder. Voor de overige peilregulerende kunstwerken in tertiaire oppervlaktewateren geschiedt het gewone en buitengewoon onderhoud door de aangeland en/of de houder van de vergunning met betrekking tot het kunstwerk, tenzij anders is bepaald.
- e. Het waterschap is in bepaalde gevallen verantwoordelijk voor beschoeiingen. Dit is meestal het geval als de beschoeiing nodig is om het natte profiel in stand te houden voor de aan- en afvoer van water. Het waterschap is niet verantwoordelijk voor het onderhoud van beschoeiingen die een ander doel dienen dan de waterstaatkundige functie, bijvoorbeeld ter bevordering van de stabiliteit van wegen, parkeerplaatsen etc. In dat geval is de wegbeheerder of aangeland verantwoordelijk voor het onderhoud.
5. *Onderhoud droge profiel*
Het onderhoud van het droge profiel zoals beschreven in artikel 5, lid 3 geschiedt door de aangeland tenzij anders is bepaald.

Artikel 5: Onderhoudsverplichtingen

De onderhoudsverplichting met betrekking tot de kernzones van oppervlaktewateren en kunstwerken omvat:

1. *Gewoon onderhoud natte profiel, als bedoeld in artikel 2.8 van de keur*
De onderhoudsplichtigen dragen te allen tijde zorg voor een goede staat van het natte profiel van de oppervlaktewateren door:
  - a. het verwijderen van voorwerpen, materialen en stoffen die de afvoer en/of aanvoer en/of berging van water hinderen.

- b. het schonen door het maaien en verwijderen van begroeiingen anders dan die dienen voor de verdediging van de taluds.
2. *Buitengewoon onderhoud droge en natte profiel, als bedoeld in artikel 2.9 van de keur*
  - a. De onderhoudsplichtigen van oppervlaktewateren zijn, onverminderd het in de vorige artikelen bepaalde, te allen tijde verplicht deze in stand te houden overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie van de oppervlaktewateren.
  - b. De op de leggerkaart vermelde waterdiepte geeft, in combinatie met de waterspiegel de ingreepmaat. Hoger dan de ingreepmaat mag de waterbodem niet komen. In de praktijk zal dieper gebaggerd worden om te voorkomen dat de ingreepmaat spoedig weer wordt overschreden. Er mag gebaggerd worden tot de onderhoudsmaat. Deze ligt bij primaire- en secundaire oppervlaktewateren 0,5 meter onder de ingreepmaat, bij tertiaire oppervlaktewateren 0,2 meter onder de ingreepmaat. Dieper baggeren mag niet, tenzij dat op basis van een keurvergunning of projectplan op grond van artikel 5.4 van de Waterwet is toegestaan.
  - c. Na beoordeling door het college van dijkgraaf en hoogheemraden kan als gevolg van lokale omstandigheden, zoals loopzand, onstabiele waterbodem, harde bodem en dergelijke, of een beperkte breedte van het oppervlaktewater, afgeweken worden van de op de leggerkaart weergegeven afmetingen.
3. *Gewoon onderhoud droge profiel, als bedoeld in artikel 2.8 van de keur*

De onderhoudsplichtigen dragen zorg voor het in stand houden van het droge profiel, alsmede de daartoe behorende verdedigingswerken, ter voorkoming dat door inzakking de af- en/of aanvoer van water wordt gehinderd. Deze zorg omvat ook het maaien, afsteken en ophalen van de taluds.

Artikel 6: Bergingsgebieden

Een op de leggerkaart aangewezen bergingsgebied moet door de eigenaar en/of gebruiker ervan, in stand worden gehouden volgens de ligging en afmeting, als aangegeven op de leggerkaart.

Artikel 7: Onderhoudsvaarwater

Bepaalde oppervlaktewateren (kunnen) worden gebruikt om onderhoud varend uit te voeren. Op de leggerkaart is aangegeven welke oppervlaktewateren het betreft. Om deze onderhoudswijze mogelijk te maken dienen de in deze wateren gelegen bruggen en kunstwerken te voldoen aan de in de keur, algemene regels en/of beleidsregels voorgeschreven (minimale) afmetingen.

Artikel 8: Bijdrage

1. De onderhoudsplichtige kan het college van dijkgraaf en hoogheemraden verzoeken het voldoen aan de onderhoudsplicht te vervangen door betaling van een financiële bijdrage.
2. De hoogte van de door de onderhoudsplichtige te betalen bijdrage wordt vastgesteld door het college van dijkgraaf en hoogheemraden.

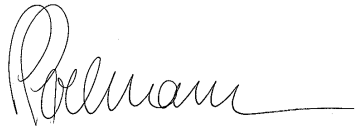
Artikel 9: Overgangsbepaling

1. Als een oppervlaktewater, duiker en/of ander ondersteunend kunstwerk rechtmatig tot stand is gekomen maar (nog) niet in de legger is opgenomen, zijn de onderhoudsplichtigen verplicht deze in stand te houden overeenkomstig de voorwaarden zoals vermeld in de verleende vergunning of volgens de daaromtrent met het waterschap gemaakte afspraken.
2. Indien geen vergunning voorhanden is, en/of geen afspraken zijn gemaakt, dan dient de onderhoudsplichtige het oppervlaktewater, duiker en/of ander ondersteunend kunstwerk te onderhouden met behoud van de oorspronkelijke ligging, vorm, afmeting en constructie.

Artikel 10: Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze legger treedt in werking met ingang van de achtste dag na de datum van bekendmaking. De legger voor watergangen en daarin aanwezige kunstwerken van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, vastgesteld op 19 februari 2003, wordt gelijktijdig ingetrokken.
2. Deze legger kan worden aangeduid als "Legger oppervlaktewateren 2012". Van deze legger maakt deel uit: de uitgangspuntennota en de leggerkaarten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 19 september 2012.

P.J.M. Poelmann, voorzitter

Drs. E.Th. Meuleman, secretaris

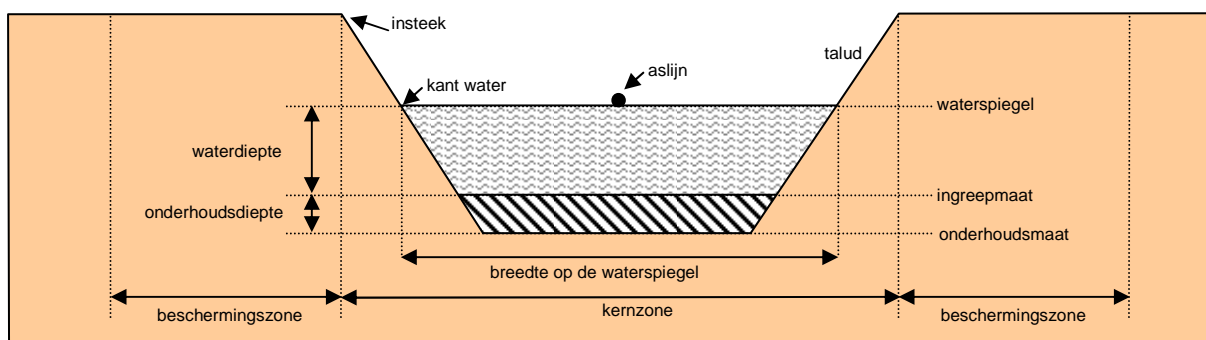

3. Toelichting leggerbepalingen en –gegevens

3.1 Toelichting artikel 1 (definities)

In artikel 1 zijn de gebruikte definities vermeld. Deze zijn voor het merendeel afkomstig uit het standaard waterwoordenboek aquolex (www.aquolex.nl). In een aantal gevallen betreft het een bij HDSR gebruikte eigen definitie.

Ter verduidelijking is in onderstaande afbeelding een dwarsprofiel van een oppervlaktewater weergegeven, waarin de verschillende begrippen worden gevisualiseerd.

Figuur 1 Doorsnede oppervlaktewater

3.2 Toelichting artikel 2 (categorieën oppervlaktewater)

Het waterschap maakt onderscheid in drie categorieën oppervlaktewater. Deze zijn als volgt gedefinieerd:

Primaire oppervlaktewateren:

- samen met de secundaire oppervlaktewateren zijn dit de voor de waterhuishouding belangrijkste oppervlaktewateren;
- algemeen uitgangspunt is een bepaalde minimaal benodigde capaciteit van 100 tot 250 l/s voor het landelijk gebied. Het waterschap kan afwijken indien de afvoer meerdere belanghebbenden dient. Ook een ander belang, zoals aanvoercapaciteit, kan aanleiding zijn om een oppervlaktewater als primair aan te duiden;
- vanwege het belang is hoofdzakelijk het waterschap verantwoordelijk voor het gewone onderhoud van het natte profiel en het buitengewone onderhoud.

Secundaire oppervlaktewateren:

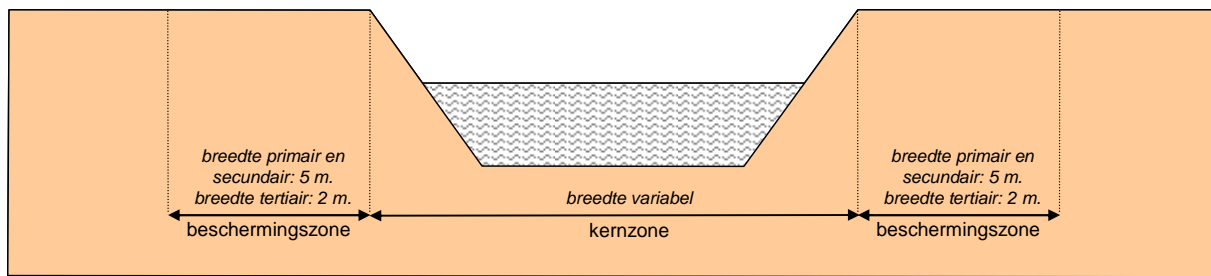
- samen met de primaire oppervlaktewateren zijn dit de voor de waterhuishouding belangrijkste oppervlaktewateren;
- vanwege het belang is hoofdzakelijk het waterschap verantwoordelijk voor het buitengewoon onderhoud van het droge en natte profiel. Het gewone onderhoud ligt hoofdzakelijk bij de aangeland.

Tertiaire oppervlaktewateren:

- al het overig oppervlaktewater;
- deze oppervlaktewateren zijn als het ware de haarvaten van het watersysteem en hebben onder meer een belang voor de waterberging.
- Het onderhoud (gewoon en buitengewoon) ligt hoofdzakelijk bij de aangeland.

3.3 Toelichting artikel 3 (werkingsgebied)

Op de leggerkaart zijn per oppervlaktewater de beschermingszones vermeld volgens onderstaand voorbeeld.

Figuur 2 Beschermingszones

De beschermingszone is bedoeld om ongewenste handelingen, (bouw)activiteiten, beplanting of anderszins langs oppervlaktewateren te kunnen weren. Een verbod hiertoe staat in artikel 3.3 van de keur. De zone is tevens van belang om onderhoud aan de oppervlaktewater te kunnen uitvoeren. In de praktijk kan het voorkomen dat slechts aan één zijde van een oppervlaktewater het onderhoud kan worden uitgevoerd (bijvoorbeeld als gevolg van bebouwing). Dit is dan veelal met een vergunning geregeld of tussen eigenaren onderling afgesproken. Het waterschap heeft er voor gekozen onderhoudsstroken niet in de legger op te nemen; de beschermingszones, in principe aan weerszijden, bieden voldoende waarborg om het onderhoud te kunnen uitvoeren. Voor zover de afspraken over onderhoud bekend zijn kan in een volgende versie van de legger eventueel een onderhoudszone worden opgenomen. In het specifieke geval gaan gemaakte afspraken boven de legger.

Voor kunstwerken is in de keur geen aparte beschermingszone opgenomen. Immers een kunstwerk, dat in de regel in de oppervlaktewater staat (sluis, dam,emaal, etc.), wordt voldoende beschermd door de beschermingszone die geldt voor het oppervlaktewater. Verder wordt de beschermingszone die rondom een oppervlaktewater ligt ter plaatse van een kunstwerk (duiker) niet versmald. De beschermingszone van een oppervlaktewater wordt langs een kunstwerk als het ware doorgetrokken. Hiermee worden ook kunstwerken buiten het oppervlaktewater, zoals gemalen en bergingsgebieden, voldoende beschermd.

Voor waterkeringen gelden eigen beschermingszones. Hierbij kan overlap optreden. Indien zich in een specifieke situatie als gevolg van overlap van de verschillende zones een discrepantie voordoet, dan prevaleert de legger voor waterkeringen. De legger voor waterkeringen kent vanwege het grote veiligheidsbelang het zwaarste regime.

Vanwege het detailniveau van het kaartmateriaal en onnauwkeurigheden zijn in de praktijk afwijkingen mogelijk. Het is dan ter beoordeling aan het waterschap hoe hier in het concrete geval mee om te gaan.

3.4 Toelichting artikel 4 (onderhoudsplichtigen)

De onderhoudsplichtige is degene die belast is met de uitvoering van het onderhoud aan het waterstaatswerk. Wie de onderhoudsplichtige is, wordt mede bepaald door de typering (of status) van het oppervlaktewater. In het besluit algemene regels keur wordt onderscheid gemaakt in drie typen oppervlaktewaterlichamen, te weten: primair, secundair en tertiair.

In artikel 2.4 van de keur is over de onderhoudsplicht het volgende bepaald:

1. Onderhoudsplichtig zijn diegenen die in de legger tot het plegen van gewoon en of buitengewoon onderhoud aan waterstaatswerken zijn aangewezen.

2. De onderhoudsplicht van aangelanden strekt zich uit tot de halve breedte of tot een evenredig gedeelte van het aan die gronden grenzende oppervlaktewaterlichaam, tenzij in een door het college verleende vergunning anders is bepaald.

In de toelichting op artikel 2.4 van de keur staat dat onderhoudsplichtigen ingevolge artikel 78, tweede lid, Waterschapswet in de legger worden aangewezen. Over het algemeen zal die aanwijzing niet naar individu geschieden maar een categorie betreffen, bijvoorbeeld de aangrenzende grondeigenaren of –gebruikers, rechtspersonen of openbare lichamen.

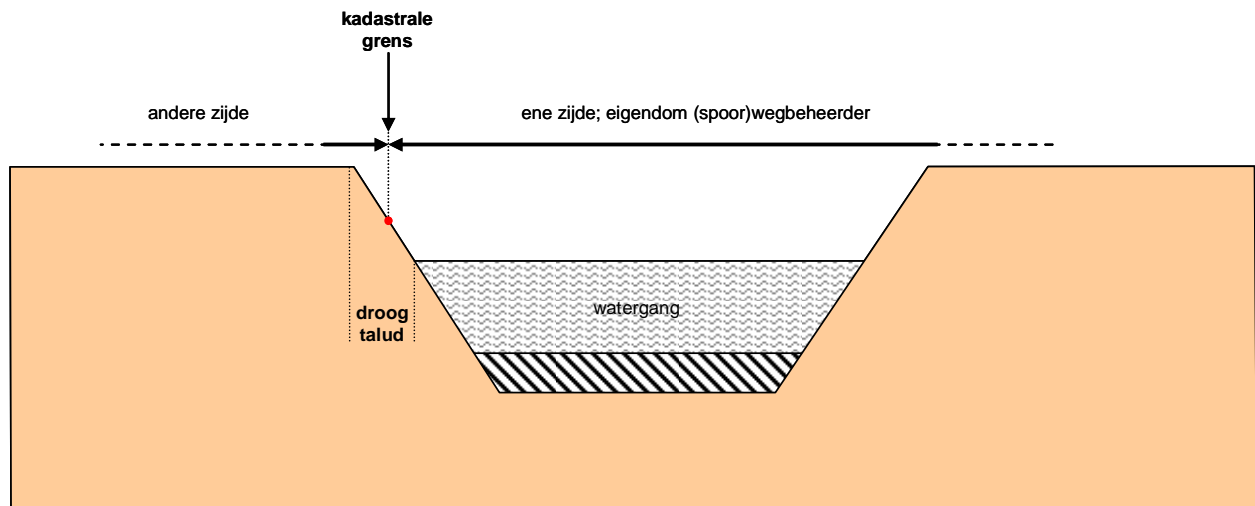
Bruggen in of over oppervlaktewater vallen niet onder waterstaatswerken of ondersteunende kunstwerken. De reden om deze kunstwerken niet in de LOW op te nemen, is dat bruggen geen functie hebben voor de waterhuishouding, maar voor het wegbeheer. Wettelijk bestaat alleen de verplichting om kunstwerken op te nemen die ondersteunend zijn aan de waterhuishouding. Uit oogpunt van handhaving is het verder niet noodzakelijk om bruggen op te nemen. De keur en beleidsregels bieden voldoende mogelijkheden om eventueel te kunnen optreden tegen ongewenste bruggen. Daartoe is opname in de LOW niet nodig. Voor sommige bruggen heeft het waterschap een uitzondering gemaakt, bijvoorbeeld als het gaat om een brug die is gecombineerd met een ander kunstwerk of bij bruggen met uitstekende landhoofden, waardoor sprake is van een sterk afwijkend profiel van het oppervlaktewater.

Naast onderhoud van het natte profiel, is het noodzakelijk dat ook het droge profiel wordt onderhouden. Dit om te voorkomen dat door inzakking van het talud de doorstroming van het water in gevaar komt. Het onderhoud van het talud is neergelegd bij de aangeland of aangrenzende eigenaar. Dit kan een particuliere eigenaar zijn, maar ook het waterschap, een ander openbaar lichaam of de (spoor)wegbeheerder, afhankelijk van de eigendomssituatie.

In de legger uit 2003 was het onderhoud aan het talud op de leggerkaart niet nader gespecificeerd. In de praktijk gebeurde dit onderhoud veelal door de aangeland. Vandaar dat daar nu expliciet voor is gekozen.

Dit is ook logisch omdat de eigendomssituatie bepalend is; iemand zal in de regel niet zomaar onderhoud uitvoeren aan eigendom van een ander. Het waterschap heeft met de Waterwet eventueel wel instrumenten om dit af te dwingen, maar logischer is om dit aan de aangeland (eigenaar) over te laten en zodoende aansluiting te zoeken bij hetgeen daarover in boek 5 van het Burgerlijk Wetboek is geregeld. De eigenaar is zelf verantwoordelijk voor het vastleggen van de perceelsgrens en in standhouden daarvan. In die zin is het logisch dat hij ook de droge kant van het talud onderhoud om te voorkomen dat zijn grond afschuift in het water. Dit is geheel in lijn met het standpunt dat het waterschap steeds heeft ingenomen bij de problematiek van oeverafkalving.

Artikel 4.2.c en artikel 4.3.b betreffen uitzonderingen die kunnen voorkomen in het secundaire en tertiaire oppervlaktewater. De eigenaar van de ene zijde van het oppervlaktewater is (spoor)wegbeheerder én de kadastrale grens ligt aan de andere zijde van de watergang op het droge talud (zie figuur 3). In dit geval is de aangeland aan de andere zijde geen onderhoudsplichtige in de zin van de legger oppervlaktewater. De onderhoudsplichten aan het oppervlaktewater zijn niet op de aangeland van de andere zijde van toepassing.

Figuur 3 Kadastrale grens en onderhoudsplicht

3.5 Toelichting artikel 5 (onderhoudsverplichtingen)

3.5.1 Gewoon en buitengewoon onderhoud

Onder gewoon onderhoud wordt verstaan:

- Het verwijderen van voorwerpen, materialen en stoffen die de afvoer en/of aanvoer en/of de berging van water hinderen.
- Het schonen door het maaien en verwijderen van begroeiing anders dan die, naar inzicht van het bestuursorgaan, dienen tot verdediging van de taluds en realisatie van beleidsdoelstellingen met betrekking tot de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Onder buitengewoon onderhoud wordt verstaan: het in stand houden overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie van een waterstaatswerk. Dit is nodig voor een goede doorstroming van het natte profiel, dan wel instandhouding van het profiel dat nodig is voor de specifiek aan het betreffende water toegekende functie.

In hoofdstuk 4 staat aanvullende informatie over ligging, vorm, afmeting en constructie van een waterstaatswerk.

Hoofdstuk 5 gaat in op de manier waarop moet worden omgegaan met de relatie tussen het minimaal benodigde theoretisch profiel en de praktijksituatie.

3.5.2 Toekenning onderhoudsverplichting

De onderhoudsplichtige voor het gewoon en buitengewoon onderhoud wordt bepaald aan de hand van de status van het oppervlaktewater. Zie onderstaande tabel.

Noemer	Onderhoudsverplichting	Onderhoudsplichtige		
		Primair	Secundair	Tertiair
Gewoon onderhoud natte profiel, als bedoeld in artikel 5, lid 1, sub a en b van de legger (leggerkaart, deelkaart A en B)	Te allen tijde begroeiingen, afval, materialen en stoffen verwijderen die af- en/of aanvoer, dan wel de berging van water hinderen. Het in stand houden van het oppervlaktewaterlichaam door het verwijderen van begroeiing, anders dan begroeiing die is aangelegd met het oog op de toegekende functies van het oppervlaktewater.	1. Waterschap, tenzij 2. het onderhoud berust bij een ander openbaar lichaam of de (spoor)wegbeheerder, of 3. via een afspraak bij de aangeland is gelegd, bijvoorbeeld indien artikel 4 lid 1 sub b van toepassing is.	Aangeland	Aangeland
Buitengewoon onderhoud, als bedoeld in artikel 5, lid 2 van de legger (leggerkaart, deelkaart C)	Instandhouding overeenkomstig in de legger bepaalde ligging, vorm, afmeting en constructie: <ul style="list-style-type: none"> - baggeren - in stand houden oeverbeschoeiing - in stand houden van b.v. kunstwerken 	1. Waterschap, tenzij 2. het onderhoud berust bij een ander openbaar lichaam of de (spoor)wegbeheerder, of 3. via een afspraak bij de aangeland is gelegd	1. Waterschap, tenzij 2. het onderhoud berust bij een ander openbaar lichaam of de (spoor)wegbeheerder, of 3. via een afspraak bij de aangeland is gelegd	Aangeland, tenzij anders bepaald
Gewoon onderhoud droge talud, als bedoeld in artikel 5, lid 3 van de legger	Maaien, afsteken en ophalen van taluds	Aangeland, tenzij anders bepaald	Aangeland, tenzij anders bepaald	Aangeland, tenzij anders bepaald

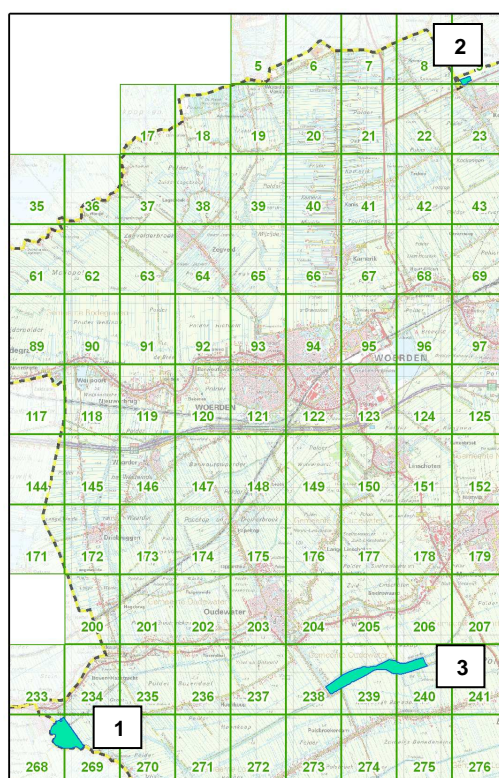
Tabel 1 Overzicht onderhoudsverplichting en onderhoudsplichtige

Voor onderhoudsactiviteiten ten behoeve van de waterstaatszorg in het algemeen is een gedragscode voor de waterschappen opgesteld. Hierin is omschreven hoe te voldoen aan het vereiste van zorgvuldig handelen ingevolge artikel 2 van de Flora- en Faunawet. Dit geldt ook voor particulieren die onderhoudsplichtig zijn.

3.6 Toelichting artikel 6 (bergingsgebieden)

Onder een bergingsgebied wordt verstaan, een krachtens de Wet ruimtelijke ordening voor waterstaatkundige doeleinden bestemd gebied, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van het watersysteem en ook als zodanig in de legger is opgenomen. Dit wordt ook wel aangeduid als noodoverloopgebied, waarmee duidelijk is aangegeven dat een dergelijk gebied alleen bij calamiteiten c.q. te verwachten wateroverlast, zal worden gebruikt ter ontlasting van bijvoorbeeld stedelijk gebied.

De instandhouding van een (water)bergingsgebied is geborgd in het gemeentelijk bestemmingsplan. De provinciale waterverordening die op HDSR van toepassing is, schrijft voor dat een bergingsgebied ook in de legger moet worden opgenomen waarbij de ligging en afmeting op kaart moeten zijn aangegeven. In het beheergebied van HDSR betreft het:

Figuur 4 Ligging bergingsgebieden (cyaankleurig). De nummers komen overeen met die in de tekst.

- De Hooge Boezem, een polder gelegen ten zuiden van Haastrecht (1)
- een gebied tussen de provinciale weg N401 en de Grote Heicop ten noorden van Kockengen. (2)
- een gebied ten zuiden van Willeskop (3)

De exacte ligging is op de hoofdkaart van de leggerkaarten aangegeven. Op het onderstaande figuur staan de drie bergingsgebieden met de bijbehorende kaartbladen.

3.7 Toelichting artikel 7 (onderhoudsvaarwater)

Met name bij brede oppervlaktewateren waar het onderhoud moeilijk vanaf de kant uitgevoerd kan worden, streeft het waterschap er naar om op dit water onderhoud varend uit te (laten) voeren. Deze oppervlaktewateren liggen vooral ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal.

Het gebruik van oppervlaktewater door onderhoudsmaterieel stelt specifieke minimale eisen aan de doorvaarbaarheid van dit oppervlaktewater. Het waterschap legt deze vast in beleidsregels. De regels die op het moment van vaststellen van deze LOW gelden, zijn weergegeven in tabel 2. Bij vergunningverlening, groot onderhoud en realisatie van oppervlaktewater zal met deze maten rekening worden gehouden. De ligging van onderhoudsvaarwater is op deelkaart D van de leggerkaarten aangegeven.

	Bakprofiel		Brug / object	
	minimale diepte (m.)	minimale breedte (m.)	doorvaarthoogte minimaal (m.)	doorvaartbreedte minimaal (m.)
Onderhoudsvaartuig	0,80	2,50	0,80	2,50

Tabel 2 Uitgangspunten technische dimensionering onderhoudsvaarwater

3.8 Toelichting artikel 8 (bijdrage)

Op grond van het reglement bestond voorheen altijd de mogelijkheid voor aangelanden die waren aangewezen voor het onderhoud, om het voldoen aan deze onderhoudsplicht bij het waterschap af te kopen. In de praktijk wordt daar niet vaak gebruik van gemaakt. Desondanks is besloten het artikel in de legger op te nemen omdat het waterschap in het verleden wel vaak onderhoudswerk voor Rijkswaterstaat uitvoerde. De grondslag hiervoor kan worden gevonden in dit artikel van de legger. Het is de verwachting dat dit artikel met name voor overheden onderling van belang kan zijn en bij de uitvoering tot efficiencyvoordeel kan leiden. Primair blijft de onderhoudsverplichting liggen bij de onderhoudsplichtige als vermeld in de legger. Alleen als het onderhoud eeuwigdurend wordt afgekocht zal het waterschap in de legger worden aangewezen als onderhoudsplichtige.

3.9 Toelichting artikel 9 (overgangsbepaling)

Voor de legger 2012 wordt gebruik gemaakt van luchtfoto's uit 2010. Oppervlaktewateren en/of duikers die na deze datum worden aangelegd, of die vergeten zijn in de legger op te nemen, moeten minimaal voldoen aan de in dit artikel genoemde bepalingen. Het kan zijn dat in de verleende vergunning aanvullende bepalingen zijn opgenomen. Indien dat het geval is gelden de in de vergunning verwoorde bepalingen. Bij gebreke daarvan moet het oppervlaktewater en/of het kunstwerk worden onderhouden overeenkomstig het oorspronkelijk profiel en constructie.

3.10 Toelichting artikel 10 (inwerkingtreding en citeertitel)

Dit artikel behoeft geen uitleg.

4. Leggergegevens

4.1 In de legger opgenomen gegevens

In de onderstaande tabel staat per waterstaatswerk welke gegevens in de legger (op kaart of in deze uitgangspuntennota) beschreven zijn.

Waterstaatswerk	vaknummer / kunstwerknummer	ligging	Onderhouds-verplichting		Onderhouds-plichtige		Kenmerken (vorm, afmeting en constructie)					
			normaal onderhoud	buitengewoon onderhoud	normaal onderhoud	buitengewoon onderhoud	aslijn	breedte op de waterspiegel	Waterdiepte/droge slootdiepte	onderhoudsdiepte	taludhelling	breedte beschermingszone
								(m.)	(m.)	(m.)	(1: ..)	(m.)
Oppervlaktewateren	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
(Ondersteunend) kunstwerk	x	x	x	x	x	x						
Bergingsgebied		x										

Tabel 3 Overzicht dataset, met kruisjes is aangegeven welke info in de legger staat

4.2 Ligging

Met de Waterwet moet voor het eerst ook het tertiaire systeem op de leggerkaart gevisualiseerd worden.

De ligging van de primaire en secundaire oppervlaktewateren en de bijbehorende ondersteunende kunstwerken was reeds beschikbaar in het beheerregister van het waterschap. Mede vanwege de legger heeft het waterschap in 2011 het gehele oppervlaktewatersysteem en de ondersteunende kunstwerken, waaronder ook het tertiaire systeem, gekarteerd. Stereo-luchtfoto's uit het voorjaar van 2010 vormden de basis. De bestaande gegevens zijn met de kartering geïntegreerd.

Bij het karteren kan enige onnauwkeurigheid optreden;

- luchtfoto's zijn niet altijd even gemakkelijk af te lezen;
- begroeiing over het water en bijvoorbeeld kroos op het water maken het moeilijk om water van land te onderscheiden;
- het onderscheid tussen watervoerende oppervlaktewateren, bijna droge oppervlaktewateren en droge sloten en greppels is niet altijd duidelijk;
- op luchtfoto's kan niet bepaald worden of wateren onderdeel uitmaken van het oppervlaktewatersysteem en of deze in beheer zijn bij HDSR;
- sommige kunstwerken zijn op luchtfoto's moeilijk van elkaar te onderscheiden, bijvoorbeeld een duiker en een inlaat;
- kunstwerken die (deels) onder water of begroeiing liggen zijn moeilijk te zien.

Op basis van expert judgement is ingeschat dat tenminste 95% van de oppervlaktewateren en kunstwerken die op de luchtfoto zichtbaar zijn, in de kartering zijn opgenomen.

Daarnaast is eind 2011 een proef uitgevoerd in een deel van het beheergebied. Daarbij zijn de voor de legger gebruikte luchtfoto's getoetst aan de werkelijkheid. Hiervoor is gekozen

voor een gebied ter hoogte van Woerden, net onder en boven de A12. De uitkomst van deze proef is dat de luchtfoto's goed bruikbaar zijn en als uitgangspunt voor de legger kunnen worden gebruikt. Een bijkartering bleek niet nodig.

Droge sloten

Het is mogelijk dat droge sloten ten onrechte als watervoerend zijn gecategoriseerd of andersom. Met behulp van veldcontroles en door het beoordelen van luchtfoto's uit andere jaren zal het waterschap te zijner tijd de indeling te verbeteren. Droge sloten zijn, voor zover bekend, apart aangegeven op de leggerkaarten.

(Indicatieve) kunstwerken

Zoals aangegeven is de ligging van kunstwerken zoals duikers, sifons en inlaten van luchtfoto's soms lastig te zien.

In principe zou HDSR de ligging van alle kunstwerken willen weten, echter gezien de enorme aantallen, is het ondoenlijk – of alleen tegen hoge kosten - deze allemaal op korte termijn te inventariseren. Als hulpmiddel is bij de kartering op de plaatsen waar vanwege de waterstaatkundige infrastructuur een kunstwerk verwacht kan worden, een kunstwerk gekarteerd en geregistreerd als “indicatief kunstwerk”. Later wordt nagegaan of deze indicatieve kunstwerken wel of niet aanwezig zijn.

Deze indicatieve kunstwerken zijn nadrukkelijk alleen ter indicatie in de legger opgenomen en dienen ter verduidelijking van het functioneren van het watersysteem. De onderhoudsverplichtingen zijn hierop niet van toepassing. Dit blijkt op de leggerkaart uit het feit dat voor deze kunstwerken een afwijkende codering is gebruikt. Met het opnemen in de legger geldt het volgende:

mocht het indicatieve kunstwerk:

- niet bestaan, gelden geen leggerrestricties;
- wel bestaan, gelden de overgangsbepalingen van artikel 9.

4.3 Vorm, afmeting en constructie

In de legger oppervlaktewateren is voor elk oppervlaktewater het minimaal theoretisch benodigde profiel opgenomen. Het minimaal theoretisch benodigde profiel is een combinatie van onder meer het hydraulisch noodzakelijke en het ecologisch functionele profiel.

Door een gebrek aan gebiedsdekkende gegevens is voor de legger 2012 besloten om alleen het hydraulische noodzakelijke profiel op te nemen. In toekomstige leggers zal met het beschikbaar komen van nieuwe informatie het minimaal theoretisch benodigd profiel verfijnd worden. Deze informatie volgt onder meer uit een inmeting van oeverprofielen in het gehele beheergebied en van onderwaterbodems van het primaire en secundaire stelsel.

Om die reden zijn natuurvriendelijke oevers niet in deze legger aangegeven.

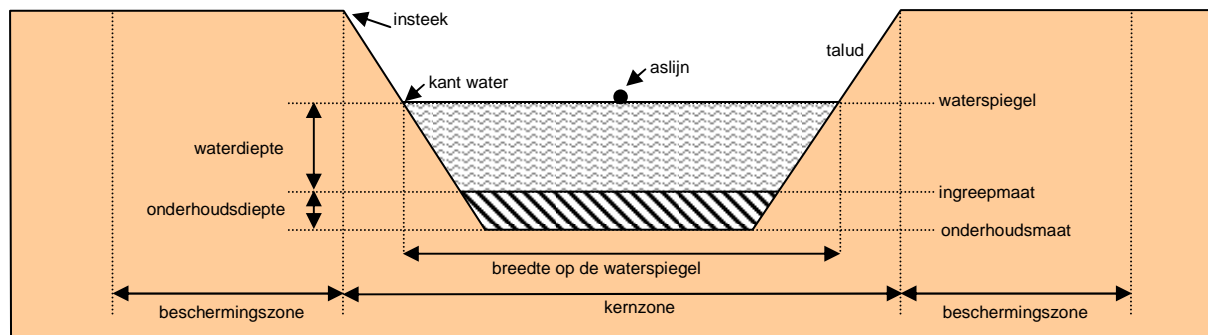
Natuurvriendelijke oevers zijn oevers die zijn aangelegd volgens een door het waterschap opgegeven profiel, zodanig dat zich een natuurlijke biotoop voor flora en fauna kan ontwikkelen. De oevervegetatie kan een belangrijk rol vervullen in het zuiveren van het water. Daarnaast bieden deze natuurvriendelijke oevers door hun constructie extra mogelijkheden voor waterberging. In de toekomst zullen natuurvriendelijke oevers wel in de legger worden opgenomen. Tot die tijd worden aangelegde oevers onderhouden en beschermd volgens de hiervoor verleende vergunningvoorschriften, subsidievoorschriften en/of afgesloten beheersovereenkomsten. Daarmee is de instandhouding voor het moment afdoende geborgd.

Het hydraulisch noodzakelijk profiel wordt in de LOW met drie parameters vastgelegd; de breedte op de waterspiegel, de minimale waterdiepte (droge slootdiepte bij droge sloten) en

de theoretische taludhelling. Voor het buitengewoon onderhoud is ook de onderhoudsdiepte van belang.

Hoofdstuk 5 gaat in op de manier waarop moet worden omgegaan met de relatie tussen het minimaal benodigde theoretisch profiel en de praktijksituatie.

Figuur 5 Begrippen oppervlaktewater

Breedte op de waterspiegel

De breedte op de waterspiegel is op de leggerkaart aangegeven als de “waterbreedte”. Ter bescherming van de bergingscapaciteit is deze breedte in de legger vastgelegd. Bij droge sloten staat op de leggerkaart de breedte van insteek tot insteek.

Waterdiepte/droge slootdiepte

Het waterschap gebruikt voor de minimale waterdiepte voor het primaire en secundaire systeem de gegevens uit het beheerregister.

Voor het tertiaire stelsel gaat het uit van de waterdiepte en droge slootdieptes zoals in de legger van 2003 vastgesteld, aangepast aan de huidige praktijk (tabel 4). Daar waar de behoefte bestaat om voor individuele sloten hiervan af te wijken, is dat mogelijk.

	Westelijk van het Amsterdam-Rijnkanaal	Oostelijk van het Amsterdam-Rijnkanaal
<i>Droge sloot</i>		
Droge slootdiepte ten op zichte van het maaiveld	0,6 m	0,75 m
<i>Watervoerend</i>		
Waterdiepte ten opzichte van de waterspiegel*	0,6 m	0,5 m **

* In principe de waterspiegel. In peilgebieden zonder ondergrens geldt een diepte van waterdiepte van 0,5 meter ten opzichte van het hoogst toegestane peil, zoals vastgelegd in het vigerend peilbesluit.

** Of tot de vaste zandbodem als die zich tussen waterpeil en halve meter diepte bevindt.

Tabel 4 Standaard (water)diepte tertiaire oppervlaktewateren

Onderhoudsdiepte

De onderhoudsdiepte is van belang bij het buitengewoon onderhoud. Bij dit onderhoud dient de onderhoudsplichtige tenminste de waterdiepte in stand te houden. Dit betekent dat baggeren plaatsvindt binnen een bandbreedte van de in de legger opgenomen ingreepmaat (= waterdiepte) en de onderhoudsmaat (= waterdiepte + onderhoudsdiepte).

De onderhoudsdiepte bedraagt voor primaire en secundaire oppervlaktewateren 0,5 meter en voor tertiaire oppervlaktewateren 0,2 meter. Deze afmetingen zijn bepaald op basis van ervaringscijfers van het waterschap met betrekking tot de (jaarlijkse) baggeraanwas.

Mede in verband met de stabiliteit van de oever en bescherming van de vaste bodem is het niet toegestaan om dieper te baggeren dan de onderhoudsmaat. Door het vaststellen van een onderhoudsmaat en een waterdiepte weet de onderhoudsplichtige waar hij voor het stabiel houden van de oever aan toe is. Als de onderhoudsplichtige, uitgezonderd het waterschap, dieper wenst te baggeren moet deze hiervoor een keurvergunning aan vragen. Als het waterschap zelf dieper wil baggeren dient het hiervoor een projectplan op grond van artikel 5.4 van de Waterwet in procedure te brengen.

Taludhelling

In de LOW is de vermelde taludhelling de minimaal benodigde taludhelling. Voor de LOW heeft het waterschap de beschrijving van de taludhelling vereenvoudigd door overal, tenzij anders vermeld, de hellingen van het talud boven water en onder water aan elkaar gelijk te stellen evenals het linker- en rechtertalud.

De taludhelling is overgenomen uit de vorige legger tenzij betere profielen voorhanden waren.

Kunstwerken

In de legger wordt onderscheid gemaakt in acht verschillende typen kunstwerken.

- Een *gemaal* is een inrichting om water van een lager naar een hoger niveau te brengen. Het brengt of houdt water in een peilgebied op een bepaald peil.
- Bepaalde kunstwerken zijn bedoeld om water in een oppervlaktewater tot op een bepaalde hoogte op te stuwen. Ook kunnen ze er voor zorgen dat het waterpeil niet boven een bepaalde hoogte komt. Als deze hoogte regelbaar is, wordt dit kunstwerk in deze legger een *stuw* genoemd. Is deze hoogte niet regelbaar, is het een *overlaat*. Een kweldam valt onder de overlaten.
- Een *dam* is een dwars door een oppervlaktewater gelegen afsluiting, bedoeld om water te keren of te beheersen. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm zijn van een (houten) schot of een grondlichaam dat tot aan het maaiveld doorloopt.
- Een *sluis* is een kunstwerk in een waterkering tussen twee oppervlaktewateren met een verschillend waterpeil, dat dient om water te keren, maar dat door een beweegbaar mechanisme ook water of schepen kan laten passeren.
- Een *duiker* is een kokervormige constructie die ligt in een weg of toegangsdam en is bedoeld om oppervlaktewateren met elkaar te verbinden.
- Een *sifon* (ook wel een onderleider genoemd) is een duiker waarmee water van het ene oppervlaktewater (meestal) onder een ander oppervlaktewater door loopt. Een sifon wordt bijvoorbeeld aangelegd om water met verschillende kwaliteiten van elkaar te scheiden of wanneer een gebied met eenzelfde peil wordt doorsneden door een oppervlaktewater met een ander peil.
- Een *inlaat* (ook wel inlaatduiker genoemd) is een kunstwerk, dat in een waterkering tussen twee oppervlaktewateren ligt en dat bedoeld is om water onder vrij verval in het gebied in te laten. Een inlaat heeft meestal aan één zijde een schuif of klep die kan worden opengezet om water binnen te laten.

Het type kunstwerk is op de leggerkaart af te leiden uit de vorm en kleur (hoofdkaart en subkaart D) en de codering die in het kunstwerknummer op subkaart D wordt gebruikt; *GM* = gemaal, *ST* = stuw, *OV*=overlaat, *VD* = dam *SL* = sluis, *SY* = sifon, *IN* = inlaat, *DK* = duiker.

Daarnaast zijn op de leggerkaart ook indicatieve kunstwerken aangegeven. De betekenis ervan wordt toegelicht in paragraaf 4.2. Het kunstwerknummer wordt voorafgegaan door *XX*.

Ontbrekende gegevens

In uitzonderlijke gevallen ontbreekt bepaalde leggerdata. Op de betreffende plaats op de tekening en de digitale versie is dit met een liggend streepje aangegeven. In de eerstvolgende legger worden deze gegevens aangevuld.

5. Theoretische situatie versus praktijk

5.1 Theoretische situatie en de praktijk

Met de LOW wordt de werkelijke *geografische* ligging van het oppervlaktewatersysteem zo actueel als mogelijk vastgelegd. De LOW geeft ook inzicht in het dwarsprofiel van het oppervlaktewater. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen het feitelijke profiel en de minimaal noodzakelijke maatvoering c.q. het theoretisch profiel. Bij de bepaling van dat laatst genoemde profiel wordt rekening gehouden met de waterhuishoudkundige functies die aan de oppervlaktewaterlichamen zijn toegekend.

Het in de legger opgenomen profiel is het theoretisch profiel waar een watergang aan moet voldoen. Door het verrichten van onderhoud door de onderhoudsplichtige, moet het aanwezig profiel te allen tijde aan de bandbreedte van het leggerprofiel blijven voldoen.

Door de combinatie van de praktijk (de geografische ligging) en het minimaal theoretisch benodigde profiel ontstaat het beeld van het watersysteem zoals dat in stand gehouden dient te worden. Versmallen, verflauwen en verondiepen is (in principe) niet toegestaan.

Het uitgangspunt, dat in de volgende paragrafen wordt verfijnd, is:

- indien het theoretische profiel kleiner is dan de praktijksituatie en er voor de aan- en afvoer sprake is van overdimensionering, dient toch de praktijksituatie behouden te blijven en is bijvoorbeeld demping of versmalling niet toegestaan omdat dit tot bergingsverlies leidt (een belang dat met de legger wordt beschermd).
- indien het theoretische profiel groter is dan de praktijksituatie zal de praktijksituatie op z'n minst behouden moeten blijven om te voorkomen dat het functioneren van het watersysteem verder onder druk komt.

Daarbij wordt opgemerkt dat het wel of niet functioneren van het watersysteem afhankelijk is van het functioneren van het geheel van waterstaatswerken. Het beoordelen van het functioneren van een leggerobject (waterstaatswerk) dient dan ook altijd in samenhang met de rest van het watersysteem te worden beschouwd.

Zoals aangegeven in hoofdstuk 4 bepalen de breedte, de waterdiepte (de droge slootdiepte bij droge sloten) en de taludhelling het theoretische profiel.

De volgende gevallen kunnen zich voor doen:

- De leggerbreedte wijkt af van de werkelijke breedte.
- De leggerdiepte kan niet gerealiseerd worden.
- De leggetaludhelling wijkt af van het werkelijke talud

In de volgende paragrafen is beschreven hoe met deze situaties moet worden omgegaan.

5.2 De leggerbreedte wijkt af van de werkelijke breedte

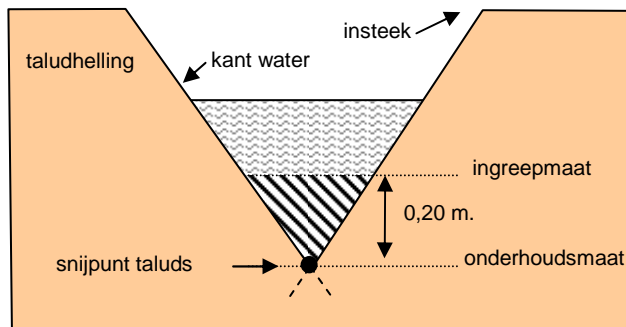
Er kunnen zich twee situaties voordoen:

- De watergang is in werkelijkheid breder dan de breedte op de leggerkaart. Ter bescherming van onder meer de bergingscapaciteit van het oppervlaktewater dient de werkelijke breedte in stand te worden gehouden.
- De watergang is in werkelijkheid smaller dan de breedte op de leggerkaart. In dat geval moet de werkelijke breedte in stand gehouden te worden. De legger kan namelijk niet worden gebruikt om een gewenste situatie af te dwingen.

5.3 De leggerdiepte kan niet gerealiseerd worden

Vanwege bijvoorbeeld de bodemgesteldheid en/of de stabiliteit en de werkelijke breedte en het werkelijke talud kan de benodigde waterdiepte, de ingreepmaat of de onderhoudsmaat niet gehaald worden.

Indien door combinatie van de breedte op de waterspiegel en de aanwezig taludhelling het onhaalbaar is om de minimale waterdiepte te bereiken, dan beschouwt het waterschap het snijpunt van de taludhellingen als onderhoudsmaat en ligt de ingreepmaat 0,2 meter hoger (zie onderstaande figuur). Een lokaal afwijkende ingreep- en/of onderhoudsmaat is veelal niet in de LOW opgenomen.

Rekenvoorbeeld:

- de breedte op de waterspiegel is 1,80 meter
- taluds 1:1,5 (beide zijden)
- het snijpunt van de taluds ligt dan 0,6 meter onder de waterspiegel
- De onderhoudsmaat is dan 0,6 meter
- De ingreepmaat is dan 0,6 minus 0,2 is 0,4 meter.

Figuur 6 Afwijkende onderhouds- en ingreepmaat

Het is mogelijk te berekenen welke breedte op de waterspiegel nodig is om voor het tertiaire systeem in het gebied de benodigde waterdiepte en onderhoudsmaat te halen bij verschillende taludhellingen; zie tabel 5.

Talud (1:...)	Breedte (m)	
	Westelijk van het Amsterdam-Rijnkanaal	Oostelijk van het Amsterdam-Rijnkanaal
0,5	0,80	0,70
1	1,60	1,40
1,5	2,40	2,10
2	3,20	2,80

Tabel 5 Minimaal noodzakelijke waterbreedte voor realisatie onderhoudsmaat bij bepaalde taludhelling

5.4 Het leggetalud wijkt af van het werkelijke talud

Indien het werkelijke talud steiler is dan het in de legger genoemde talud dan geldt het werkelijke talud. Het oppervlaktewater met een steiler talud voldoet daarmee immers aan het minimaal theoretisch benodigde profiel, mits de voorgeschreven diepte gehaald kan worden.

Indien het werkelijke talud flauwer is dan het in de legger genoemde talud dan zal het werkelijke talud in stand gehouden moeten worden. De legger kan namelijk niet worden gebruikt om een nieuwe gewenste situatie af te dwingen.

6. Leggerkaarten en internet

Samen met deze uitgangspuntennota vormen de leggerkaarten de LOW. De leggerkaarten zijn op papier beschikbaar en digitaal te raadplegen via de internetsite van het waterschap, www.destichtserijlanden.nl.

6.1 Leggerkaarten

Het gehele beheergebied van het waterschap is weergegeven op 357 leggerkaarten. Een leggerkaart bestaat uit een hoofdkaart en vier deelkaarten, die elk hetzelfde gebied beslaan.

Hoofdkaart

Op de hoofdkaart (schaal 1:2500, 1 cm = 25 meter) is nauwkeurig het oppervlaktewater (de kernzone bestaande uit de waterbreedte en het droge profiel) aangegeven en de bijbehorende beschermingszone. Onderscheid wordt gemaakt in primaire, secundaire en tertiaire oppervlaktewateren. Op de kaart staan ook de kunstwerken en bergingsgebieden.

Oppervlaktewateren worden verdeeld in leggervakken. In een vak zijn, op de breedte na, alle leggerrelevante parameters identiek. Deze parameters zijn de onderhoudsplichtigen en de vorm, afmeting en constructie.

Elk leggervak heeft een uniek vaknummer. Het vaknummer staat op de hoofdkaart langs de aslijn van het leggervak. Achter het vaknummer staat de minimaal theoretisch benodigde taludhelling en de waterdiepte (bij droge sloten de droge slootdiepte), van elkaar gescheiden door een hekje (#).

Het vaknummer heeft enkel een administratieve functie. Het bestaat uit twee letters en een uniek volgnummer. De eerste letter geeft de categorie van het oppervlaktewater aan; *P* voor primair, *S* voor secundair en *T* voor tertiair. De tweede letter maakt duidelijk of het een watervoerende (*N*) of een droge sloot (*D*) is. Het volgnummer wordt willekeurig en automatisch toegekend. De aslijn ligt zoveel mogelijk in het midden van een oppervlaktewater.

Deelkaarten

Op de drie kleine deelkaarten (schaal 1:10.000, 1 cm = 100 meter) is met verschillende kleuren aangegeven wie onderhoudsplichtig is voor een bepaald type onderhoud. Kaarten A en B gaan over het gewone onderhoud. Kaart A gaat over het verwijderen van voorwerpen en hoort bij leggerartikel 5, lid 1, sub a. Kaart B gaat over het schonen, maaien en verwijderen van begroeiing (leggerartikel 5, lid 1, sub b). Kaart C gaat over het buitengewoon onderhoud (leggerartikel 5, lid 2).

Op de grote deelkaart D (schaal 1: 5.000, 1 cm = 50 meter) staan de kunstwerken met een uniek kunstwerknummer en de ligging van het onderhoudsvaarwater (leggerartikel 7). De letters in het kunstwerknummer geven het type kunstwerk aan; *GM* = gemaal, *ST* = stuw, *OV* = overlaat, *VD* = dam, *SL* = sluis, *SY* = sifon, *IN* = inlaat, *DK* = duiker, *XX* = indicatief kunstwerk.

Indeling in leggervakken

In een vak zijn, op de breedte na, alle leggerrelevante parameters identiek. Deze parameters zijn de onderhoudsplichtigen en de vorm, afmeting en constructie. Een peilverschil is daarmee geen reden om een leggervak te splitsen. In de LOW worden geen waterpeilen opgenomen en de regels in de LOW gelden relatief ten opzichte van het geldende waterpeil. De geldende waterpeilen worden in de peilbesluiten bepaald. Een kunstwerk is eveneens geen reden om daar een leggervak te splitsen. Een leggervak kan dus over een duiker heen lopen. Een leggervak kan meerdere vertakte, met elkaar verbonden, oppervlaktewateren

bevatten. Voor de duidelijkheid is er soms voor gekozen om toch leggervakken te splitsen ondanks dat leggerrelevante parameters identiek zijn.

Nauwkeurigheid

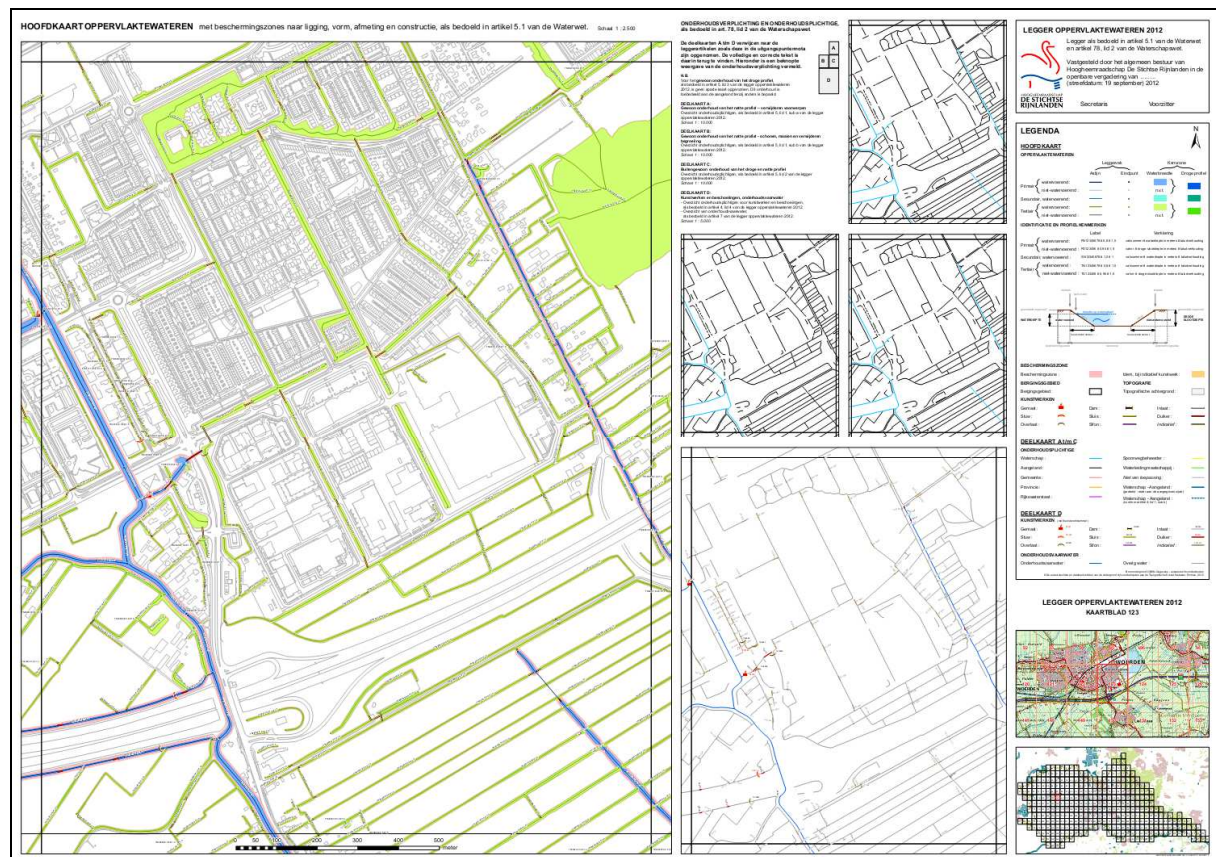
Vanwege het detailniveau van het kaartmateriaal en onnauwkeurigheden zijn in de praktijk afwijkingen mogelijk. Het is dan ter beoordeling aan het waterschap hoe hier in het concrete geval mee om te gaan.

Ontbrekende informatie

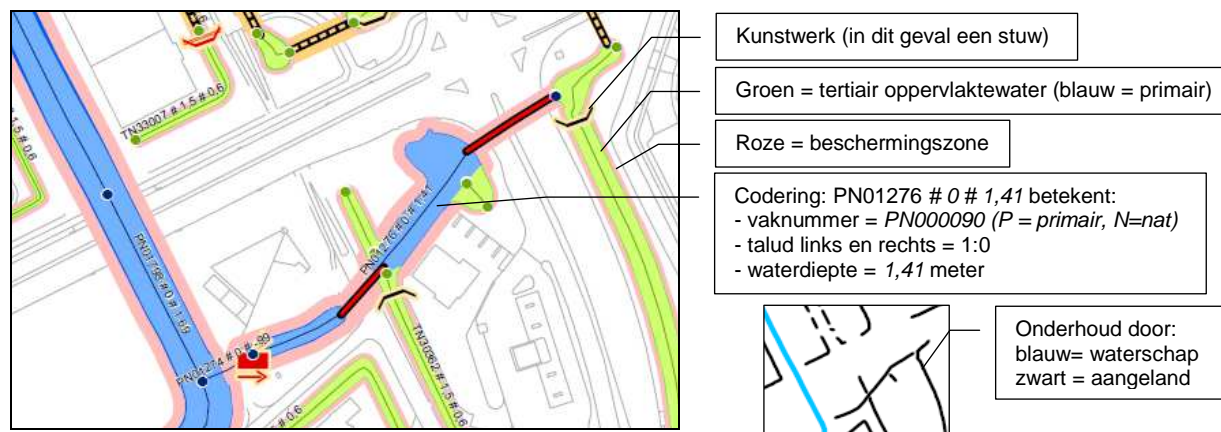
Om technische redenen is het mogelijk dat bij een oppervlaktewaterlichaam het vaknummer, de taludhelling en de waterdiepte (of bij droge sloten de droge slootdiepte) niet is afgedrukt. Deze gegevens zijn echter wel bij het waterschap bekend en zijn na te gaan door de legger op internet te raadplegen of contact op te nemen met het waterschap.

Voorbeeld

In het volgende figuur is een van de leggerkaarten afgebeeld met een detail in het daaropvolgende figuur.

Figuur 7 Leggerkaart 123

Figuur 8 Detail van de hoofdkaart (links) en de deelkaart met de gewone onderhoudsverplichting

6.2 Ontsluiting via internet

De leggerkaarten zijn via internet te downloaden. Daarnaast is de legger op internet in een interactieve omgeving beschikbaar.

In het openings scherm wordt de ligging van de oppervlaktewateren gepresenteerd met de mogelijkheid om te zoeken op bijvoorbeeld postcode en in- en uit te zoomen.

Door op een oppervlaktewater of kunstwerk te klikken wordt in een extra venster de detailinformatie gegeven (onderstaande tabellen) en verschijnt een knop waarmee een formulier wordt geopend waarmee een zienswijze ingediend kan worden of een terugbelverzoek geplaatst kan worden.

Algemene informatie		
vaknummer:		PN00001
categorie:		primair
breedte beschermingszone:		5 meter
onderhoudsvaarwater:		ja
Profielinformatie		
status:		watervoerend
waterdiepte/droge slootdiepte:		1,5 meter
onderhoudsdiepte:		0,5 meter
taludhelling:		1:1.5
Onderhoudsplichtige		
gewoon onderhoud natte profiel – verwijderen voorwerpen	artikel 5, lid 1, sub a	waterschap
gewoon onderhoud natte profiel – schonen, maaien en verwijderen begroeiingen	artikel 5, lid 1, sub b	waterschap
buitengewoon onderhoud droge en natte profiel	artikel 5, lid 2	aangeland
gewoon onderhoud droge profiel	artikel 5, lid 3	aangeland

Tabel 6 Legger op internet, infoblok watergang, voorbeeld

Algemene informatie	
kunstwerknummer:	GM0001
type:	gemaal

Tabel 7 Legger op internet, infoblok kunstwerk, voorbeeld

HOOGHEEMRAADSCHAP DE STICHTSE RIJNLANDEN

Contact abonneren colofon help english film

zoek uitgebreid zoeken sitemap

homepagina > Actueel > Besloten deel

Actueel

- > Nieuws
- > Waterkwaliteit zomer 2011
- > Bekendmakingen
- > Nieuwsbrieven
- > Nieuw op de site
- > Pagina van de dijkgraaf
- > Ijs en het waterschap
- > Besloten deel
  - Planning en vaststelling legger oppervlaktewateren 2012
- > Digitaal loket
- > Belastingen
- > Vergunningen, meldingen
- > Bestuur en organisatie
- > Werk in uitvoering
- > Beleid en plannen
- > Regelgeving
- > Vacatures

Thema's

- > Afvalwater en zuivering
- > Langs het water
- > Water, natuur en milieu
- > Water en onderhoud
- > Educatie en recreatie
- > Calamiteit of overlast?

Veilige dijken Droge voeten Schoon water

Besloten deel

U kunt hier de legger oppervlaktewateren 2012 raadplegen. Ook vindt u hier meer informatie over de legger, en welke consequenties het hebben van eigendom van grond aan een watergang heeft.

Wat is een legger?

Een legger is een verzameling van kaarten en profielen waarop staat aangegeven waar watergangen liggen en welke afmetingen ze (minimaal) hebben. Ook bevat de legger een toelichtende tekst (pdf). In deze tekst staat onder meer wie verantwoordelijk is voor welk onderhoud van de watergangen. Dit kan bijvoorbeeld het waterschap of de gemeente zijn, maar ook degene die ermaast woont of het in eigendom heeft.

Naast de legger oppervlaktewater heeft het waterschap [drie leggers voor de keringen](#)

Vaststellen van de legger

Het waterschap is druk bezig met het opstellen van de ontwerp-legger. Als de legger door het college van dijkgraaf en hoogheemraden is vastgesteld, start de inspraak. De start van de inspraak maakt het waterschap bekend met een advertentie in de edities van het AD Utrechts Nieuwsblad en AD Groene Hart.

Reageren op de legger

[Bezwaar maken of liever telefonisch contact?](#)

Iedereen kan gedurende zes weken de ontwerp-legger bekijken en een reactie geven in de vorm van een zienswijze. Raadplegen kan zowel digitaal hier onderaan de pagina, als op papier bij de publieksbalies van de gemeentehuizen of op het kantoor van het waterschap in Houten.

Het waterschap gaat elke zienswijze beoordelen. De indieners van een zienswijze krijgen hiervan bericht en hebben de mogelijkheid in te spreken bij de bestuursleden tijdens de commissie Systeem Kwaliteit en Keten. Als er aanleiding toe is, past het waterschap de ontwerp-legger aan. Vervolgens stelt het algemeen bestuur van het waterschap de legger definitief vast. Op basis van de huidige planning gebeurt dit op 19 september 2012. Dit besluit publiceert het waterschap in de regionale dagbladen. Na publicatie treedt de legger oppervlaktewateren in werking.

De inspraak start op donderdag 3 mei en duurt dan tot en met woensdag 13 juni.

Verwante links

- > Informatie over de Legger
- > Consequenties voor u
- > Planning en vaststelling legger
- > Veelgestelde vragen
- > Woordenlijst

Meer weten?

Bel M. de Burger van de afdeling WSB, tel. (030) 6345849 of mail naar burger.mbmm@hdgr.nl

[hulp bij downloads](#)
[stuur door](#)

© Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Powered by [Nieuwland](#)

545112.31, 6811714.33 1:3.366

Figuur 9 De legger op internet (indicatief), met de mogelijkheid om direct in te spreken

7. Communicatieplan

Het waterschapsbestuur heeft zorgvuldige communicatie met belanghebbenden tot speerpunt van beleid gemaakt.

De legger kenmerkt zich door veel (waterschaps)jargon: legger, keur, waterstaatswerken, kunstwerken, termen die veel belanghebbenden weinig zeggen. Dit vergt een continu bewustzijn van het waterschap om te streven naar duidelijke en begrijpelijke communicatie(middelen).

In dit digitale tijdperk ligt het voor de hand burgers ook digitaal, via internet, de informatie aan te bieden. Het waterschap speelt hier op in met een digitaal ontsloten legger. Aan de procedure rondom de vaststelling van de legger is een inspraakprocedure gekoppeld. Het is zelfs mogelijk om direct vanuit de internetapplicatie in te zoomen op een oppervlaktewater en daar direct via internet een zienswijze over in te dienen. Voor zover bekend, is dit voor het eerst bij een leggerinspraak. Het is in ieder geval voor het eerst dat digitaal inspreken binnen HDSR mogelijk is.

Om de communicatie over de LOW in goede banen te leiden, is een communicatieplan opgesteld. Het communicatieplan richt zich op de interne en externe communicatie over LOW. De communicatie binnen het project zelf, is geen onderdeel van dit communicatieplan.

Communicatiedoelen

- Bij de start van de inspraakperiode voor de legger weten zoveel mogelijk belanghebbenden dat het waterschap een nieuwe legger opstelt, wat dit voor hen betekent en eventueel welke inspraakmogelijkheden er zijn.
- Belanghebbenden weten dat ze de legger digitaal kunnen raadplegen en hoe dit werkt.
- Belanghebbenden weten dat ze digitaal kunnen inspreken op de legger en hoe dit in zijn werk gaat.
- Ambtenaren van afdelingen ruimtelijke ordening en civiele techniek/realisatie van gemeenten weten bij de start van de inspraakperiode dat het waterschap een nieuwe legger vast gaat stellen, hoe ze de legger kunnen raadplegen en op welke wijze ze (digitaal) kunnen inspreken.
- Eigen (rayon)medewerkers en schouwmeesters zijn op de hoogte dat er een nieuwe legger in voorbereiding is en kunnen mensen in het gebied attenderen op de (digitale) legger.
- De kennis en ervaring die de projectgroep opdoet met digitaal inspreken, communiceren en delen met collega's die met soortgelijke inspraaktrajecten te maken krijgen.

Het volledige communicatieplan is als bijlage 2 toegevoegd.

8. Bijlagen

8.1 Bijlage 1: Wettelijk kader (geldend op 1 januari 2012):

Waterwet, artikel 5.1

1. De beheerder draagt zorg voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Van de legger maakt deel uit een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven.

3. Bij of krachtens provinciale verordening of, ten aanzien van waterstaatswerken in beheer bij het Rijk, algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden gegeven ten aanzien van de inhoud, vorm en periodieke herziening van de legger voor daarbij te onderscheiden categorieën van waterstaatswerken. Voorts kan daarbij vrijstelling worden verleend van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen met betrekking tot bepaalde waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen dan wel van geringe afmetingen zijn.

Invoeringswet Waterwet, artikel 2.14

1. De leggers, bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet, worden, voor zover die geen betrekking hebben op waterkeringen, uiterlijk drie jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van dat artikel vastgesteld.

Waterschapswet, artikel 78

1. Het algemeen bestuur maakt de verordeningen die het nodig oordeelt voor de behartiging van de taken die het waterschap zijn opgedragen.

2. Tevens stelt het algemeen bestuur vast de legger waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen.

Waterschapswet, artikel 79

1. Het algemeen bestuur stelt een verordening vast waarin regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van het beleid van dat bestuur worden betrokken.

2. De in het eerste lid bedoelde inspraak wordt verleend door toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover in de verordening niet anders is bepaald.

Waterverordening HDSR 2009

Artikel 4.1: Legger waterstaatswerken

De legger, bedoeld in artikel 5.1 van de wet, bevat naast het bepaalde in het tweede lid van dat artikel in ieder geval:

- b. de dwarsprofielen van de oppervlaktewaterlichamen onder zijn beheer;
- c. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de primaire en regionale waterkeringen alsmede van de oppervlaktewaterlichamen onder zijn beheer.

Artikel 4.2: Vrijstelling verplichtingen inhoud legger

De in artikel 5.1, eerste lid, van de wet bedoelde verplichtingen met betrekking tot vorm en constructie gelden niet voor bergingsgebieden.

Artikel 4.3: Voorbereiding

Op de voorbereiding van de legger, bedoeld in artikel 5.1 van de wet, is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, indien de legger niet wordt gecombineerd met de legger, bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet.

8.2 Bijlage 2: Communicatieplan

8.3 Bijlage 3: kaartbladen overzicht legger oppervlaktewater 2012

Communicatieplan Legger Oppervlaktewater

Inleiding

Ons waterschap stelt in 2012 de nieuwe legger oppervlaktewateren (LOW) vast. Deze legger vervangt de legger watergangen en kunstwerken uit 2003. Een legger is een kaartenboek (register), waarop de meest relevante onderdelen van het watersysteem staan aangegeven. Het gaat dan om de watergangen en de daarin liggende kunstwerken in alle oppervlaktewater die bij ons in beheer zijn.

Op de kaarten staat niet alleen de ligging van de kunstwerken, maar ook de normen waaraan de watergangen (afmetingen, profiel, diepte etc) moeten voldoen. Tevens staat in de legger wie verantwoordelijk is voor het onderhoud en welke eisen het waterschap aan dit onderhoud stelt.

De verplichting voor een legger komt uit de Waterwet en de Waterschapswet.

Bij de toetsing van vergunningaanvragen voor activiteiten langs of aan het water hanteert het waterschap de keur, de diverse beleidsregels en de bijbehorende legger oppervlaktewater. Deze LOW is één van de vier leggers die het waterschap hanteert.

Aan de procedure rondom de vaststelling van de legger oppervlaktewateren is een inspraakprocedure gekoppeld.

Om de communicatie over de LOW in goede banen te leiden, is dit communicatieplan opgesteld.

Communicatiedoelen

- Bij de start van de inspraakperiode voor de LOW weten zoveel mogelijk belanghebbenden dat het waterschap een nieuwe legger opstelt, wat dit voor hen betekent en eventueel welke inspraakmogelijkheden er zijn.
- Belanghebbenden weten dat ze de legger digitaal kunnen raadplegen en hoe dit werkt
- Belanghebbenden weten dat ze digitaal kunnen inspreken op de legger en hoe dit in zijn werk gaat
- Externe ambtenaren van afdelingen ruimtelijke ordening weten bij de start van de inspraakperiode dat er een nieuwe legger op komst is, hoe ze de legger (digitaal) kunnen raadplegen en een zienswijze in kunnen dienen;
- Ambtenaren van afdelingen civiele techniek / realisatie van de gemeenten weten bij de start van de inspraakperiode dat het waterschap een nieuwe legger vast gaat stellen, hoe ze de legger kunnen raadplegen en op welke wijze ze (digitaal) kunnen inspreken;
- Eigen (rayon)medewerkers en schouwmeesters zijn op de hoogte dat er een nieuwe legger in voorbereiding is en kunnen mensen in het gebied attenderen op de (digitale) legger, wat dit voor hen betekent en de inspraakmogelijkheden.
- De kennis en ervaring die de projectgroep opdoet met digitaal inspreken, communiceren en delen met collega's die met soortgelijke inspraaktrajecten te maken krijgen.

Kernboodschap

Woont u aan het water of heeft u percelen die grenzen aan het water? Dan is de kans groot dat uw perceel en het water zijn opgenomen in het (digitale) kaartenbestand van het waterschap: de legger. Deze legger is een visuele weergave van alle watergangen in het gebied van het waterschap. Bovendien staat er in aangegeven wie eigenaar is van het perceel en het water en welke afspraken zijn vastgelegd over bijvoorbeeld het onderhoud van het water. Bent u benieuwd op de sloot langs uw perceel op de goede manier is weergegeven en wie er aan de lat staat voor het onderhouden van de sloot? Kijk dan eens op de website van het waterschap, www.destichtserijnlanden.nl

Zijn de gegevens op de leggerkaart naar uw mening onjuist? Geef dat dan aan ons door. Het doorgeven van een reactie kan telefonisch, per brief of digitaal met e-formulier op de website.

Aanpak en middelen

Om de communicatiedoelen te bereiken zetten we de volgende communicatiemiddelen in:

Communicatiemiddel	Doelgroep	Periode/tijdstip	Doel / Boodschap	Trekker/ organisator	Opmerkingen
Workshop (ambtelijk)	Ambtenaren die vanuit hun werk inbreng kunnen leveren aan het 'product legger'.	27 oktober	Informeren, raadplegen en betrekken	Afdeling Watersysteem-beheer (WSB)	
Netwerkochtend voor gemeenten	Gemeenteambtenaren RO	1 december	Informeren / De Stichtse Rijnlanden gaat volgend jaar een nieuwe LOW vaststellen. De inhoud van deze legger kan consequenties voor u hebben.	WSB, afdeling Planvorming en Advies (P&A)	Deze netwerkochtend met gemeenten gaat specifiek over de keur en de legger keringen en de raakvlakken met alle ruimtelijke plannen van de gemeente. Ook een goede gelegenheid om de LOW toe te lichten.
Memo/Presentatie	Cie SKK	12 januari 2012	Informeren en raadplegen / De Stichtse Rijnlanden gaat een LOW vaststellen. Zo ziet de legger eruit en zijn we van plan de communicatie te organiseren.	WSB, Projectleider (PL)	Afbakening project duidelijk maken. Informeren bestuurlijk traject
Bijeenkomst deelnemers workshop	Ambtelijk betrokken afdelingen	Na 12 januari	Informeren en betrokken houden / Dit zijn de uitkomsten van de behandeling in de commissie, dit gaan we doen met alle input.	PL	

Communicatiemiddel	Doelgroep	Periode/tijdstip	Doel / Boodschap	Trekker/ organisator	Opmerkingen
Presentatie	Directieteam	27 februari 2012	Informereren en betrokken houden / De Stichtse Rijnlanden gaat een LOW vaststellen. Zo ziet de legger eruit en zijn we van plan de communicatie te organiseren.	PL	Presentatie
Memo/Bespreking met demonstratie	D&H	6 maart 2012	Informereren en betrokken houden / De Stichtse Rijnlanden gaat een LOW vaststellen. Zo ziet de legger eruit en zijn we van plan de communicatie te organiseren.	PL	Deel digitale legger te raadplegen op Waterplein
Testen van de legger op Waterplein	Diverse collega's	Week 13 en 14 (26 maart-7 april)	Functioneel toetsen en verbeteren / De legger oppervlaktewateren staat op Waterplein. Zijn de teksten goed leesbaar en begrijpelijk en werkt alles naar behoren (links, kaarten etc)	Communicatie (Com) / webredacteur	Bij de groep testers ook externen betrekken die hebben gereageerd nav de digitale legger waterkeringen.
Website	Alle	Maart 2012	Schrijven verklarende teksten bij webapplicatie	PL /Com	Rol webredacteur!
Brief naar belangenorganisaties met verwijzing naar digitale legger	LTO, Agrarische natuurveren., Colleges van B&W, Rijkswaterstaat etc.	10 april 2012	Informereren / De Stichtse Rijnlanden gaat de LOW vaststellen. Zo ziet de legger eruit. Op 20-04-2012 (voorstel). start de formele inspraak.		

Communicatiemiddel	Doelgroep	Periode/tijdstip	Doel / Boodschap	Trekker/ organisator	Opmerkingen
Ontvangstbevestiging (brief/email)	Inspreker	Mei / juni 2012	Informereren / Hartelijk dank voor uw reactie. Dit is de procedure.	PL	Insprekers die digitaal hun reactie geven krijgen meteen een reactie via email. Nog beslissen of ze ook nog een brief moeten krijgen.
Vergadering	Commissie SKK	5 april 2012	Consulteren / De legger is in concept klaar. Ter consult wordt het product aangeboden door het DB.		
Instructie + presentatie beantwoording telefonische vragen	Receptie / secretariaat A (incl. eventuele andere tel. ondersteuning)	10-13 april 2012	Instrueren en voorbereiden / De LOW gaat de inspraak in. Dit kan leiden tot extra telefoontjes. Vragen over.... doorverbinden met .. Vragen over .... Evt. wij bellen u terug. Etc.	PL / Com	Opstellen Q&A (papier en op site) en maken overzicht van welke telefoontjes door wie beantwoord kunnen worden.
Ontwerp legger op internet te raadplegen	Eigenaren langs water, belangengroeperingen en overheden	3 mei 2012	Informereren en consulteren / De Stichtse Rijnlanden gaat een LOW vaststellen. Heeft u eigendom op of bij een watergang? Dan kunt u een verantwoordelijkheid hebben met betrekking tot het onderhoud van de watergang.	Afdeling Informatiecentrum en Automatisering / webadviseur	Indienen (digitale) zienswijze
Elektronische nieuwsbrief / @-grariër	Abonnees (mn functionele relaties), bestuur en medewerkers	Begin april	Informereren / De Stichtse Rijnlanden gaat een LOW vaststellen. Zo ziet de legger eruit. Wilt u op- en aanmerkingen doorgeven, dan kan dat digitaal.	Com	Verwijst naar website
Advertorial huis aan	Alle inwoners	21 maart	Informereren / Het	Com/PL	Verwijzing naar website en

Communicatiemiddel	Doelgroep	Periode/tijdstip	Doel / Boodschap	Trekker/ organisator	Opmerkingen
huisbladen	van ons gebied		waterschap gaat een legger opstellen. Wat is het, wat kunt u er mee en wat kunt u doen als u het niet eens bent met de informatie op de leggerkaart? Aangeven dat de start v/d inspraak voorzien is op 23 april		mogelijkheid om zich daar aan te melden voor de elektronische brief
START INSPRAAK 3 mei (t/m 13 juni) 2012 (het DB kan besluiten de inspraak op een later tijdstip te laten plaatsvinden)					
Bekendmaking start inspraak legger in regionale media	Alle doelgroepen	17 april na besluitvorming DB aanleveren bij mediabureau	Informereren en raadplegen / De Stichtse Rijnlanden gaat een LOW vaststellen. Heeft u eigendom op of bij een watergang? Dan kunt u belanghebbend zijn bij het onderhoud van het water.	PL / Com	In week 18 plaatsen in de edities van de huis-aan-huisbladen Verwijzen naar website en plekken waar legger ter inzage ligt Aandacht besteden aan aantrekkelijke opmaak advertentie!
Brief met kaarten betr. gemeente	Afdelingen communicatie gemeenten	23 april 2012	Verzoek ter inzage legging op gebruikelijke plaatsen in gemeente	PL / Com	Maken infopakket gemeenten: - aanbiedingsbrief - kopie advertentie - uitgangspuntennota - relevante kaarten
Inspraak op kantoor	Alle doelgroepen	3 mei – 13 juni 2012	Inspraak faciliteren	PL / Com	Uitgangspuntennota en alle kaarten in de hal van Poldermolen 2

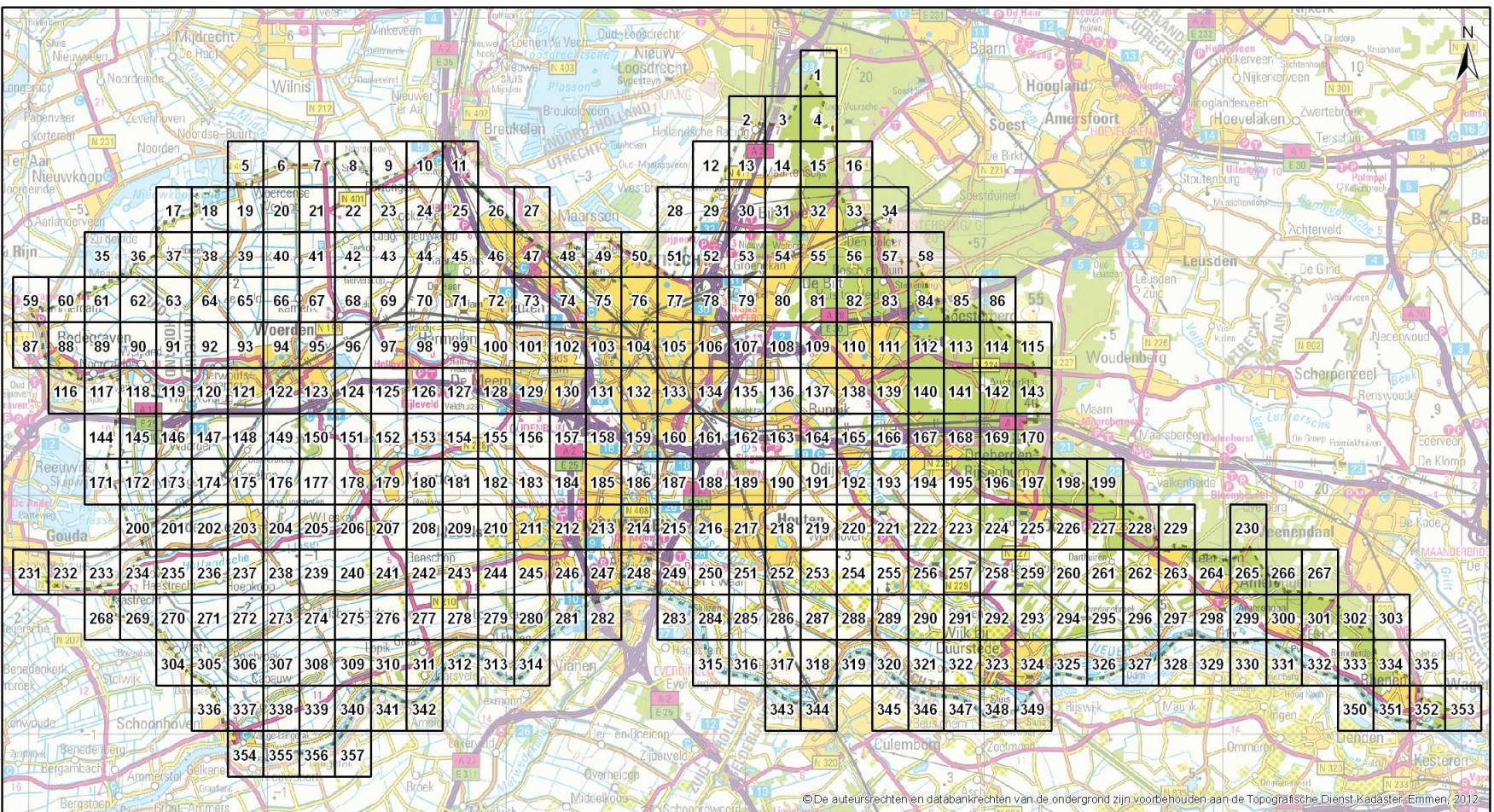
Communicatiemiddel	Doelgroep	Periode/tijdstip	Doel / Boodschap	Trekker/ organisator	Opmerkingen
Persbericht	Media	23 april 2012	De Stichtse Rijnlanden gaat een LOW vaststellen. Heeft u eigendom op of bij een watergang? Check of de situatie op de leggerkaart overeenkomt met de feitelijke situatie.	Com	Verwijzen naar website en plekken waar legger ter inzage ligt
Mail naar communicatieafdeling en met verzoek info te plaatsen op hun website.	Alle inwoners met percelen langs het water	23 april 2012	Informeren en betrekken / De Stichtse Rijnlanden gaat een LOW vaststellen. Heeft u eigendom op of bij een watergang?	Com	Aangeven dat de legger belangrijke info bevat voor alle inwoners in hun gemeente die langs het water wonen.
Brief met inspraaknota / bericht op site / aangegeven vervolgproces	Insprekers / alle betrokkenen	Na vaststelling door college op 10 juli 2012	Informeren / Dit is het overzicht van de zienswijzen en het voorstel van het college aan het algemeen bestuur. U kunt inspreken tijdens de commissievergaderingen op .. en ..	PL / Com	Nog navragen in welke van de twee commissies mensen kunnen inspreken
Vergadering	Commissie SKK	23 augustus 2012	Informeren / Dit is het overzicht van de zienswijzen en het voorstel van het college aan het algemeen bestuur. Wat is uw advies aan het college?	PL	<i>Als gevolg van een andere keuze van het DB kan dit behandeld worden op een ander moment.</i>
Vergadering	College D&H	4 september	Vaststellen legger en inspraaknota	PL	

Communicatiemiddel	Doelgroep	Periode/tijdstip	Doel / Boodschap	Trekker/ organisator	Opmerkingen
Bestuursvoorstel	AB	19 september	Proces van besluitvorming / Dit is het overzicht van de zienswijzen en het voorstel van het college aan het algemeen bestuur. Wij stellen u voor de legger incl. het voorstel op de zienswijzen vast te stellen	PL	<i>Als gevolg van een andere keuze van het DB kan dit behandeld worden op een ander moment.</i>
Persbericht (evt, afhankelijk van veranderingen) / elektronische nieuwsbrief / website	Lokale en regionale media Vakbladen ogv landbouw, natuur	Najaar 2012	Informeren / De LOW is vastgesteld en treedt in werking vanaf .. Wat zijn de consequenties.	Com	
Brief	Insprekers	September / oktober 2012	Informeren / De LOW is vastgesteld en treedt in werking vanaf ---. Te raadplegen via de website. Beroep is mogelijk.	PL	
Brief met verwijzing naar digitale legger	B&W gemeenten, RWS Oost en Utrecht	Oktober 2012	Informeren / De LOW is vastgesteld en treedt in werking vanaf -----. Te raadplegen via de website.	PL	
Bekendmaking in regionale bladen (AD)	Alle betrokkenen	September / oktober 2012	Informeren / De LOW is vastgesteld en treedt in werking vanaf 1 januari 2013. Te raadplegen via de website. Beroep is mogelijk.	PL / Com	Juridische verplichte bekendmaking
Definitieve legger op website raadpleegbaar	Alle betrokkenen	September / oktober 2012	Informeren / Dit is de geldende LOW	Com	Databank regelgeving NB shapefiles voor gemeenten/provincies?
Bekendmaking	Alle betrokkenen	Na afloop beroepstermijn	Informeren / Dit is de geldende LOW	PL / Com	

Communicatiemiddel	Doelgroep	Periode/tijdstip	Doel / Boodschap	Trekker/ organisator	Opmerkingen
Personeelsblad Spiegelingen	Bestuur en medewerkers	Na afloop	Communiceren, betrekken / Wat komt er kijken bij het maken van een (digitale) legger? Waar zijn we tegenaan gelopen bij de voorbereiding?	PL / Com	

Bijlage 3 – Kaartbladenoverzicht legger oppervlaktewateren 2012

Figuur 10 Overzicht kaartbladen